

ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«Դեղերի մասին», «Լիցենզավորման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին», «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն և լրացումներ կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետության վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքում լրացումներ կատարելու մասին», «Գովազդի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին», Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», «Իրավական ակտերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի

Քացատրական նշումներ

Ստորև ներկայացված Կարգավորման ազդեցության գնահատման ամփոփաթեթին (Ամփոփաթեթ) օգտագործվում է կարգավորման ազդեցության գնահատման (ԿԱԳ) գործընթացին մասնակից մարմինների (կարգավորողների) կողմից՝ որպես կարգավորման ազդեցության գնահատման վերլուծության գործընթացում օժանդակ գործիք:

Ամփոփաթեթը կազմված է 5 բաժիններից, որոնք հանդիսանում են ԿԱԳ-ի հիմնական վերլուծական քայլերը: Դրանք են՝

1. Խնդրի սահմանում,
2. Ելակետային սցենար,
3. Նպատակներ,
4. Կարգավորիչ և ոչ կարգավորիչ գործիքներ,
5. Ազդեցություններ (Ծախսեր և Օգուտներ):

ԿԱԳ ձեռնարկով ուղղորդումը պարտադիր է: Այն կառուցված է նույն բաժիններից և բացատրում է ստորև թվարկված հարցերին պատասխանելու մեթոդները և գործիքները:

Հարցերի դեպքում խնդրում ենք դիմել՝

ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Օրենսդրության կարգավորման ազգային կենտրոն» ծրագրերի իրականացման գրասենյակ պետական հիմնարկ

1	Նախաձեռնության վերնագիրը	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտրի և ներմուծման ոլորտում որակի, մատչելիության, անվտանգության և արդյունավետության ապահովում
2	Պատասխանատու ստորաբաժանում(ները)	ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Օրենսդրության կարգավորման ազգային կենտրոն» ծրագրերի

		իրականացման գրասենյակ պետական հիմնարկ
3	Կոնտակտային անձ (Էլ-փոստ, հեռախոսահամար)	Անահիտ Երիցյան a.yeritsyan@regulations.am (+37410) 53 22 57 * 116 (+37410) 53 22 79 * 116
4	Ամսաթիվ	.05.2016

Բովանդակություն

ԲԱԺԻՆ 1 – ԽՆԴԻՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ և ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ 4

ԲԱԺԻՆ 2 – ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՍՑԵՆԱՐ («ԱՌԱՆՑ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿ»/«ՈՉԻՆՉ ՉԱՆԵԼ» ՏԱՐԲԵՐԱԿ)..... 11

ԲԱԺԻՆ 3 - ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ 17

ԲԱԺԻՆ 4 – ԿԱՐԳԱՎՈՐԻՉ և ՈՉ ԿԱՐԳԱՎՈՐԻՉ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ և ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ22

5-ՐԴ ԲԱԺԻՆ – ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 44

 Ա) Տնտեսական ազդեցություններ 44

 Բ) Ազդեցությունը մրցակցության և պետական օժանդակության վրա 55

 Գ) Հարկաբյուջետային և բյուջետային ազդեցություններ հղումներ 59

 Դ) Սոցիալական և հանրային անվտանգության ազդեցություններ 66

 Ե) Առողջապահական ազդեցություններ 70

 Զ) Շրջական միջավայրի ազդեցություններ 74

 Է) Հակակոռուպցիոն 78

ԲԱԺԻՆ 1 – ԽՆԴՐԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ և ՍԱՀՄԱՆՈՒՄԸ

Խնդրի որոշումը կամ սահմանումը թերևս կարևորագույն քայլն է ԿԱԳ-ի նախապատրաստման գործընթացում: Խնդիրը լուծելու համար այն պետք է ճիշտ բնութագրվի: Խնդրի արժեվորումը «քանակական» կամ նույնիսկ «դրամական» արտահայտությամբ կարող է տարբերվել դեպքից դեպք: Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է հավաքագրել և օգտագործել բոլոր հնարավոր այն փաստերը, որոնք կարող են ապացույց հանդիսանալ և օգնել խնդրի կարևորությունը և մասշտաբը որոշելու համար: Եթե Հայաստանի համար պահանջվող տվյալները բացակայում են, ապա անհրաժեշտ է հաշվի առնել և կատարել համանման երկրների համեմատական վերլուծություն: Պետք է նկատի ունենալ նաև այն հանգամանքը, որ խնդրի առաջացման պատճառները, ինչպես նաև դրա ազդեցությունը տնտեսության տարբեր հատվածների և հասարակության տարբեր սոցիալական խմբերի վրա կարող են տարբեր լինել:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ներկայացված են գործողության տարբեր մասնակիցներ (դերակատարներ), ովքեր կարող են հաշվի առնվել խնդրի սահմանման ընթացքում:

Սոցիալական տարբերակում				Տնտեսական տարբերակում
Տարիքային խմբեր	Ըստ եկամտի բաշխվածության խմբեր	Խմբեր, որոնք ենթարկվում են խտրականության կամ գտնվում են այլ սոցիալական անբարենպաստ պայմաններում	Աշխարհագրական խմբեր	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Երեխաներ և երիտասարդներ ▪ Տարեցներ ▪ Հատուկ տարիքային խումբ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ցածր եկամուտ ունեցող անձինք ▪ Տնտեսապես ոչ ակտիվ անձիք ▪ Գործազուրկներ ▪ Անաշխատունակներ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ֆիզիկական կամ մտավոր սահմանափակումներով / բարդություններով անձինք ▪ Փախստականների խմբեր ▪ Ապաստան հայցող անձինք ▪ Ճանապարհորդողներ ▪ Միակողմանի ծնողազուրկ ընտանիքներ ▪ Սեռական փոքրամասնություններ ▪ Էթնիկ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Աղքատ տնտեսական և/կամ առողջական ցուցանիշներով տարածքներում բնակվող անձիք ▪ Մեկուսացված/ գերբնակեցված տարածքներում բնակվող անձինք ▪ Ծառայություններին և հարմարություններին 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Հատուկ արդյունաբերական ոլորտներ ▪ Տնտեսվարող սուբյեկտների մեծությունը (օր.՝ վերազգային կորպորացիաներ, ՓՄՁ-ներ, անհատ ձեռնարկատերեր) ▪ Արժեքային շղթայում դիրքը (օր.՝ արտադրողներ, տեղափոխողներ, վերամշակողներ, մանրածախ առևտրականներ)

		փոքրամասնություններ (նշել) ▪ Կրոնական խմբեր (նշել)	հասանելիություն չունեցող անձիք ▪ Երրորդ երկրի քաղաքացիներ	▪ Սպառողներ ▪ Ներքին և արտաքին օպերատորներ ▪ Ներմուծման կամ արտահանման մեջ ներգրավված անձինք
--	--	---	--	---

Անհրաժեշտ է պատասխանել հետևյալ հարցերին՝ առաջնորդվելով ԿԱԳ ձեռնարկի Բաժին 1-ով:

1.	Ո՞րն է ձեր վերլուծության ենթակա օբյեկտը:	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտուր և դեղերի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի ներմուծում
2.	Ո՞րն է ձեր վերլուծության ենթակա խնդիրը	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտրի և ներմուծման ոլորտում որակի, մատչելիության, անվտանգության և արդյունավետության ապահովում
3.	Ո՞րն է ձեր վերլուծության ենթակա խնդրի էությունը (թվարկել մեկից ավելի դրսևորումներ ըստ կարևորության):	<p>Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի շրջանառության մեծածախ իրացման օղակը մնացել է կարգավորումից և հսկողությունից դուրս, ինչի անմիջական դրսևորումներն են.</p> <ul style="list-style-type: none"> • արտադրողից սպառողին հասնելու ամբողջ ճանապարհին դեղերի անվտանգության և որակի ապահովման մեխանիզմների անկատարությունը • որակին ներկայացվող պահանջներին չհամապատասխանող դեղերի ներմուծումը • որակին ներկայացվող պահանջներին չհամապատասխանող դեղերի իրացում

<p>4.</p>	<p>Ո՛րքան մեծ է ձեր խնդիրը: – Ինչու՞: Ներկայացրեք խնդրի ծավալի նկարագրություն:¹</p>	<p>Խնդիրը Մեծ է: 2015թ սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին ՀՀ ԱՆ դեղերի փորձագիտական կենտրոնը իրականացրել է մեծածախ իրացում իրականացնող 35 (մոտ 38%) մատակարարների գործունեության գնահատում՝ ԱՀԿ երաշխավորությունների հիման վրա կազմված հարցաթերթիկի միջոցով: Հետազոտության արդյունքում պարզվել է, որ, ընդհանուր առմամբ ներդրված չէ որակի կառավարման համակարգ դեղերի մեծածախ բաշխման շղթայում, բացակայում են պատվերի բացթողնման արձանագրությունները և պատասխանատու անձի եզրակացությունը պատվերի բացթողնման վերաբերյալ, գործողությունների ստանդարտ ընթացակարգերը, ձեռք բերման աղբյուրի օրինականությունը հավաստող փաստաթղթերը: Որևէ կազմակերպությունում առկա չեն ներքին ստուգման արձանագրություններ: Ստացման և բացթողնման հաշվառման փաստաթղթերը զուտ ֆինանսահաշվապահական փաստաթղթեր են և դրանցով հնարավոր չէ հետևել դեղերի շարժին՝ ըստ սերիաների և, անհրաժեշտության դեպքում, իրականացնել հետհավաք: Բավարար տարածքներ ունեն հետազոտվածների 28%-ը, որոնք ունեն նաև առանձնացված տրանսպորտային միջոցներ դեղերը պատվիրատուին հասցնելու համար, սակայն առկա չեն ապացույցներ տեղափոխման ընթացքում ջերմաստիճանային ռեժիմի ապահովման մասին: Պահեստային տարածքների 23%-ում բացակայում է ջերմաչափը, իսկ 42%-ում խոնավաչափը, իսկ դրանք ունեցողների միայն 35% է իրականացնում տվյալների մշտադիտարկում: Մինչև ոչնչացումը ժամկետանց դեղերը առանձնացնում են մատակարարների 58%-ը: Ուսումնասիրության</p>
-----------	---	---

¹ **Օանդություն.** խնդրի մեծությունը կարող է գնահատվել տարբեր ձևերով: Օրինակ, հաշվի առնելով ազդեցության ենթարկված ձեռնարկությունների թիվը (ձեռնարկատիրությամբ զբաղվող սուբյեկտների ընդհանուր թվում կամ տվյալ տնտեսության ոլորտում զբաղված սուբյեկտների թվում), ՀՆԱ-ի վրա խնդրի ազդեցության չափը; խնդրի հետևանքով տուժած բնակչության թիվը և այլն:

		շրջանակներում հայտնաբերվել է նաև, որ մատակարարները չունեն տեղեկություն նախքան ՀՀ սահմանը հատելը դեղի տեղափոխման պայմանների մասին և չեն իրականացնում ձեռք բերման աղբյուրների աուդիտ:
5.	Որքա՞ն հրատապ է խնդիրը: – Ինչու՞: Ինչով է այն պայմանավորված:²	Խնդիրը հրատապ է, որովհետև ներկայումս այն մեծ է (Տես՝ կետ 4):
6.	Ի՞նչ հաճախականությամբ է առաջանում խնդիրը:	Խնդիրը կրում է մշտական բնույթ՝ պայմանավորված դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ իրացման գործընթացի անընդհատությամբ:
7.	Ու՞մ վրա է տարածվում խնդիրը:	<ul style="list-style-type: none"> • Սպառողներ • Դեղերի մանրածախ առևտուր իրականացնող դեղատներ և դեղատնային կրպակներ, որոնց համար դեղերի մեծածախ առևտուր իրականացնող սուբյեկտները հանդիսանում են մատակարարներ • Շուկայում գործող մատակարարներ (ներմուծողներ և արտադրողներ) և շուկա նոր մուտք գործող պոտենցիալ մատակարարներ
8.	Արդյո՞ք կա ՓՄՁ-ների վրա առանձնակի ազդեցություն: - Ինչու՞: Ներկայացրեք ազդեցության ենթարկվող խումբը/խմբերը:	Ոչ, քանի որ գործող օրենսդրությունը չի պարունակում ՓՄՁ-ներին առնչվող առանձնահատուկ դրույթներ:
9.	Որո՞նք են ձեր կողմից վկայակոչվող ապացույցների աղբյուրները: - Արդյո՞ք նրանք համապատասխան / հուսալի են:	<ul style="list-style-type: none"> • ՀՀ ԱՆ դեղերի փորձագիտական կենտրոնի կողմից մեծածախ իրացում իրականացնող 35 (մոտ 38%) մատակարարների գործունեության գնահատման արդյունքներ (Տես Հավելված 1 էջ 6) • 2009-2010թթ Առողջապահության Համաշխարհային

² **Ծանոթություն.** Խնդրի հրատապությունը կապված է անսպասելի իրավիճակի առաջացումից՝ թաքնված խնդրի հանկարծակի սրմամբ կամ վթարային իրավիճակի առաջացմամբ: Այն կարող է նաև գնահատվել, հաշվի առնելով տվյալ հարցի վերաբերյալ հակասությունները հասարակության շրջանում, այսինքն՝ որքանով է խնդիրը բախվում հասարակական շահերին՝ որպես մեկ ամբողջություն, հանրային պաշտպանությանը, կամ արդյոք համապատասխան շահառուների դիրքերը հակադրական են խնդրի շուրջ թե ոչ: Խնդրի քաղաքական կողմը կարող է հանդես գալ որպես հրատապության մեկ այլ գործոն, օրինակ, արդյոք խնդիրը ազդեցություն ունի թե չունի կառավարության ռազմավարական առաջնահերթությունների վրա:

		<p>Կազմակերպության կողմից (ԱՀԿ) մի շարք երկրներում իրականացված հետազոտության արդյունքներ (Տես Հավելված 1 էջ 6)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ՀՀ առողջապահության նախարարության տրամադրած վիճակագրություն (Տես Հավելված 1 էջ 1-5) <p>Այո, աղբյուրները հուսալի են, սակայն ոչ ամբողջական, մասնավորապես, ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից, ի պատասխան վիճակագրական տվյալների պաշտոնական հարցման, տրամադրված տվյալները թերի են (Տես Հավելված 1 էջ 1-5): Նաև նկատվել են վիճակագրական տվյալների որոշակի անհամապատասխանություններ ՀՀ-ում դեղերի մանրաձախ վաճառքի գործընթացում դեղերի վերաբերյալ բողոքների /դեպքերի մասով տրամադրված տվյալներում (Տես Հավելված 1 էջ 3): Հարկ է նշել նաև այն հանգամանքը, որ չենք կարողացել ստանալ վիճակագրություն ՀՀ-ում իրացված դեղերի ծավալի մասին՝ չնայած, որ հարցում է կատարվել և ՀՀ առողջապահության նախարարությանը, և ՀՀ Ֆինանսների նախարարությանը:</p>
10.	<p>Որո՞նք են խնդրի հիմնական շարժիչ ուժերը կամ դրդիչները (պատճառները): Խնդրում ենք հստակորեն դուրս գրել և ճշտգրտորեն նկարագրել դրանք: Համոզվեք, որ նշել եք խնդրի պատճառահետևանքային կապերը: Դասակարգել դրանք ըստ առաջնահերթության:³</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Գործող օրենսդրությունը չի նախատեսում կարգավորման և հսկողության մեխանիզմներ դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ իրացման գործունեության համար: • Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի Հայաստանի Հանրապետություն օրենքի խախտմամբ արտադրելու կամ ներմուծելու կամ իրացնելու համար պատասխանատվություն սահմանված չէ: • Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծումը կարգավորող համապատասխան իրավական ակտում ներմուծման իրավունք

³ **Ծանոթություն.** պատճառները կարող են լինել տարբեր բնույթի՝ կարող են լինել կառուցվածքային, պայմանավորված լինել անհատական միջոցառումներով, մարդկային գործոններով, պատահարներով և այլն:

		ունեցող սուբյեկտների շրջանակի ոչ ճշգրիտ սահմանում, մասնավորապես այդպիսի սուբյեկտ են համարվում դեղերի և (կամ) դեղանյութերի ներմուծման և արտահանման լիցենզիա ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտները, սակայն գործող օրենսդրությամբ նման լիցենզավորման գործընթաց սահմանված չէ:
11.	Կան արդյո՞ք պատճառների վերաբերյալ փաստեր (տվյալներ, ցուցանիշներ, վիճակագրություն), որոնք հիմնավորում են ձեր պնդումները:	Տես Բաժին 1-ի 4-րդ ու 15-րդ կետեր և Բաժին 2-ի 2-րդ կետ:
12.	Որո՞նք են խնդրի հետևանքները: Համոզվե՞ք, որ նշել եք խնդրի պատճառահետևանքային կապերը (թվարկեք հետևանքները ըստ պատճառահետևանքային շղթայում իրենց առաջացման):	Ներմուծման, փոխադրման, պահպանման, բաշխման գործընթացների ժամանակ դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի պահպանման և տեղափոխման կանոնների խախտման արդյունքում վերջիններիս որակի անկում:
13.	Արդյո՞ք բոլոր հետևանքներն առաջանում են միաժամանակ: Խնդրում ենք մանրամասնել՝ նաև նշելով, թե հետևանքները երբ են առաջանում՝ կարճաժամկետ, միջնաժամկետ կամ երկարաժամկետ ժամանակահատվածում:⁴ <u>Խնդրում ենք յուրաքանչյուր հետևանքը գնահատել առանձին:</u>	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի որակի անկումը տեղի է ունենում կարճաժամկետ ժամանակահատվածում:
14.	Արդյո՞ք հետևանքները նույն կերպ են ազդում բոլոր սուբյեկտների վրա: Արդյո՞ք հետևանքները ՓՄՁ-ների վրա ունեն առանձնահատուկ ազդեցություն: Խնդրում ենք մանրամասնել:	1) Անորակ, ժամկետանց և վտանգավոր դեղերի մատուցումը բացասական ազդեցություն է ունենում բնակչության առողջության և կյանքի որակի վրա Գործող օրենսդրությունը չի պարունակում դեղերի մեծածախ առևտրի և ներմուծման գործունեությունը սահմանափակող որևէ դրույթներ ՓՄՁ-ների համար:
15.	Կան արդյո՞ք հետևանքների վերաբերյալ փաստեր	2014 և 2015 թ-ին ՀՀ-ում դեղերի մանրածախ վաճառքի գործընթացում

⁴ **Ծանոթություն.** կարճաժամկետ հետևանքները առաջանում են 1 տարվա ընթացքում; միջնաժամկետը՝ 2-5 տարվա ընթացքում; և երկարաժամկետը՝ 5-10 տարվա ընթացքում:

<p>(տվյալներ, ցուցանիշներ, վիճակագրություն), որոնք հիմնավորում են ձեր պնդումները:</p>	<p>դեղերի վերաբերյալ եղել է միջինում 118 բողոք /դեպք, որոնցից 2 եղել է դեղերի որակի վերաբերյալ, 76-ը եղել են ժամկետանց դեղերի, իսկ 41-ը՝ չգրանցված դեղերի վրաբերյալ: Սակայն պարզ չէ, արդյոք այս դեպքերը ծագել են մատակարարի պատճառով, թե դեղատանը: <i>(Տես՝ Հավելված 2 էջ 1 Աղյուսակ 2 (Աղբյուր՝ Հավելված 1 էջ 3))</i></p>
--	---

ԲԱԺԻՆ 2 – ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՍՅԵՆԱՐ («ԱՌԱՆՑ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԱՐԲԵՐԱԿ»/ («ՈՉԻՆՉ ՉԱՆԵԼ» ՏԱՐԲԵՐԱԿ))

Ելակետային սցենարի նպատակն է բացատրել, թե ինչպես ներկայիս իրավիճակը կզարգանար առանց լրացուցիչ հանրային միջամտության, այն՝ «առանց քաղաքականության փոփոխման» սցենարն է և պատասխանում է հետևյալ հարցին. «Ի՞նչ տեղի կունենար, եթե ոչինչ չարվեր»: Այլ կերպ ասած, պետք է հստակեցնել, թե արդյոք վերը սահմանված խնդիրը պահանջում է արդյոք Կառավարության միջամտությունը թե ոչ: Այդ նպատակով անհրաժեշտ է պատասխանել հետևյալ հարցերին (առաջնորդվելով ԿԱԳ ձեռնարկի Բաժին 2-ով):

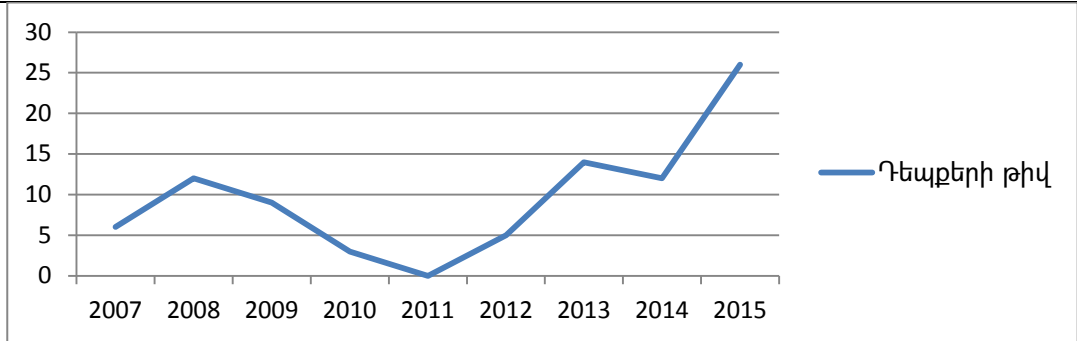
Աստիճանը, թե որքանով ելակետային սցենարը կարող է «քանակական» կամ անգամ «դրամական արժեք» ձեռք բերել, տարբերվում է դեպքից դեպք: Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է հավաքել և օգտագործել բոլոր այն ապացույցները, որոնք կարող են տալ գաղափար խնդրի կարևորության և չափերի վերաբերյալ: Եթե տվյալը բացակայում է Հայաստանի համար, պետք է հաշվի առնել և վերլուծական համեմատություն իրականացնել համանման երկրների հետ:

1	<p>Նկարագրեք ներկա իրավիճակը (Ցուցանիշներ, ցուցանիշների չափումներ, տվյալներ, աղբյուրներ, վիճակագրություն)</p>	<p>Գործող օրենսդրությունը չի նախատեսում կարգավորման և հսկողության մեխանիզմներ դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ իրացման գործունեության համար, ինչը հանգեցրել է ներկայումս արտադրողից սպառողին հասնելու ամբողջ ճանապարհին դեղերի անվտանգության ու որակի երաշխավորման անհնարինության և շրջանառությունում ժամկետանց, անորակ, չգրանցված և վտանգավոր դեղերի առկայության: Սահմանված չէ պատասխանատվություն դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ՀՀ օրենքի խախտմամբ արտադրելու կամ ներմուծելու կամ իրացնելու համար: Առկա է դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծումը կարգավորող համապատասխան իրավական ակտում ներմուծման իրավունք ունեցող սուբյեկտների շրջանակի ոչ ճշգրիտ սահմանում,</p>
---	--	--

մասնավորապես այդպիսի սուբյեկ են համարվում դեղերի և (կամ) դեղանյութերի ներմուծման և արտահանման լիցենզիա ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտները, սակայն գործող օրենսդրությամբ նման լիցենզավորման գործընթաց սահմանված չէ: Ինչպես նաև արդյունավետ չեն օրենքով սահմանված դեպքերում չգրանցված դեղերի ներմուծման վերահսկողության մեխանիզմները:

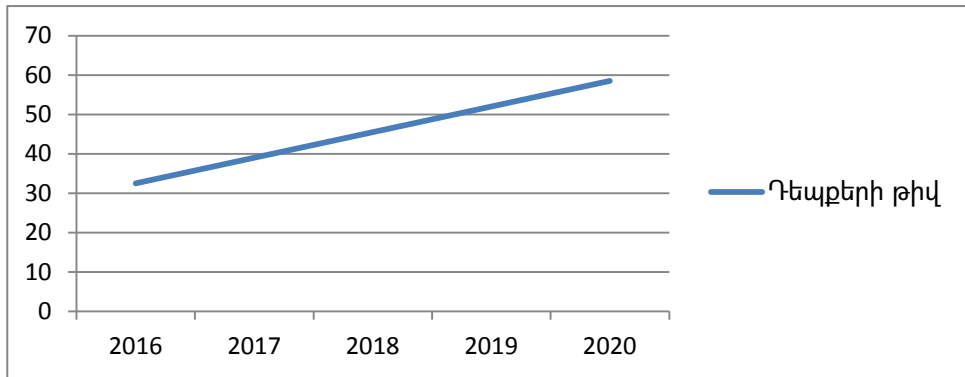
2015թ սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին ՀՀ ԱՆ դեղերի փորձագիտական կենտրոնը իրականացրել է մեծածախ իրացում իրականացնող 35 (մոտ 38%) մատակարարների գործունեության գնահատում՝ ԱՀԿ երաշխավորությունների հիման վրա կազմված հարցաթերթիկի միջոցով: Հետազոտության արդյունքում պարզվել է, որ, ընդհանուր առմամբ ներդրված չէ որակի կառավարման համակարգ դեղերի մեծածախ բաշխման շղթայում, բացակայում են պատվերի բացթողնման արձանագրությունները և պատասխանատու անձի եզրակացությունը պատվերի բացթողնման վերաբերյալ, գործողությունների ստանդարտ ընթացակարգերը, ձեռք բերման աղբյուրի օրինականությունը հավաստող փաստաթղթերը: Որևէ կազմակերպությունում առկա չեն ներքին ստուգման արձանագրություններ: Ստացման և բացթողնման հաշվառման փաստաթղթերը զուտ ֆինանսահաշվապահական փաստաթղթեր են և դրանցով հնարավոր չէ հետևել դեղերի շարժին՝ ըստ սերիաների և, անհրաժեշտության դեպքում, իրականացնել հետհավաք: Բավարար տարածքներ ունեն հետազոտվածների 28%-ը, որոնք ունեն նաև առանձնացված տրանսպորտային միջոցներ դեղերը պատվիրատուին հասցնելու համար, սակայն առկա չեն ապացույցներ տեղափոխման ընթացքում ջերմաստիճանային ռեժիմի ապահովման մասին: Պահեստային տարածքների 23%-ում բացակայում է ջերմաչափը, իսկ 42%-խոնավաչափը, իսկ դրանք ունեցողների միայն 35% է

		<p>իրականացնում տվյալների մշտադիտարկում: Մինչև ոչնչացումը ժամկետանց դեղերը առանձնացնում են մատակարարների 58%-ը: Ուսումնասիրության շրջանակներում հայտնաբերվել է նաև, որ մատակարարները չունեն տեղեկություն նախքան ՀՀ սահմանը հատելը դեղի տեղափոխման պայմանների մասին և չեն իրականացնում ձեռք բերման աղբյուրների աուդիտ: Հետազոտության մանրամասն արդյունքները շուտով կիրառարակվեն գիտական ամսագրում:</p>
2	<p>Նկարագրեք թե ինչպես տվյալ իրավիճակը կզարգանա առանց որևէ լրացուցիչ միջամտության (ի՞նչ կպատահի, եթե ոչինչ չարվի): Ցուցանիշների միտումները:</p>	<p>ՀՀ ներմուծված դեղերի որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թիվը 2008-2011 թվականների ընթացքում նվազել է տարեկան միջինում 1.5 դեպքով, իսկ 2012 թվականից սկսած՝ աճել տարեկան միջինում 6.5 դեպքով: Հարկ է նշել, որ եթե 2012-2014 թվականների ընթացքում ներմուծված դեղերի որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թվի աճը կարելի է ինչ որ չափով բացատրել ՀՀ գրանցված դեղերի ներմուծման ծավալի տարեկան միջինում 4.5 % (մոտ 4մլն ԱՄՆ դոլար) աճով, ապա 2015 թվականին ՀՀ գրանցված դեղերի ներմուծման ծավալը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 19%-ով (մոտ 18մլն ԱՄՆ դոլար), սակայն դեղերի որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թիվն այդ տարվա ընթացքում եղել է առավելագույնը՝ 26 դեպք, ինչը խոսում է այն մասին, որ որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխան դեղերի ծավալն ունի աճի միտում:</p> <p><i>Գծապատկեր 1. ՀՀ ներմուծված դեղերի՝ որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության արձանագրված դեպքերի քանակը 2007-2015 թթ ընթացքում</i></p>

Տես՝ Հավելված 2 էջ 1 Աղյուսակ 1 (Աղբյուր՝ Հավելված 1 էջ 1 և 3)

Գծապատկեր 2. ՀՀ ներմուծված դեղերի՝ որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության արձանագրված դեպքերի կանխատեսվող քանակը 2016-2020 թթ ընթացքում

Տես՝ Հավելված 2 էջ 1 Աղյուսակ 3

3 Արդյո՞ք խնդիրը մոտ է իր լուծմանը (Սցենար Ա) (կմնա նույնը կամ ինքստինքյան ժամանակի ընթացքում կթուլանա), թե դառնում է ավելի խնդրահարույց (Սցենար Բ) (կվատանա, խորանա): Խնդրում ենք բացատրել, թե ինչու՞:

Սցենար Բ՝ խնդիրն աստիճանաբար դառնում է ավելի խնդրահարույց: Համապատասխան վիճակագրության ուսումնասիրությունը ցույց է տալիս, որ վերջին չորս տարվա ընթացքում ՀՀ ներմուծված դեղերի որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թիվն ունեցել է աճի միտում՝ տարեկան միջինում 4.6 դեպքով:

4 Ե՞րբ են տեղի ունենալու Սցենար Ա-ն կամ Սցենար

Սցենար Բ-ն տեղի կունենա կարճաժամկետ հատվածում, քանի որ ՀՀ

	Բ-ն: (կարճաժամկետ/միջնաժամկետ/երկարաժամկետ): Խնդրում ենք հիմնավորել ձեր պնդումը⁵:	ներմուծված դեղերի որակին ներկայացվող պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թիվը տարեցտարի աճում է:
5	Որքա՞ն է Սցենար Ա-ի կամ Սցենար Բ-ի տեղի ունենալու հավանականությունը: Խնդրում ենք հիմնավորել ձեր պնդումը:	Առկա է Սցենար Բ-ի տեղի ունենալու մեծ հավանականություն, քանի որ ինչպես արդեն նշված վերջին չորս տարվա ընթացքում ՀՀ ներմուծված դեղերի որակի պահանջներին անհամապատասխանության դեպքերի թիվն աճել է տարեկան միջինում 4.6 դեպքով:
6	Ի՞նչ փաստերով են (տվյալներ, ցուցանիշներ, վիճակագրություն) հիմնավորվում ձեր պնդումները (Սցենար Ա-ի կամ Սցենար Բ-ի համար):	Տես Բաժին 1-ի կետ 15 և Բաժին 2-ի կետ 2
7	Ինչպիսի՞ միջոցառումներ են (քաղաքականություն, կարգավորումներ) պետության կողմից արդեն ձեռնարկված, որոնք անդրադառնում են / նպաստում են խնդրի (կամ խնդրի պատճառների) լուծումանը: – Ինչու՞ դրանք չեն լուծում խնդիրը:	<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայումս դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ իրացման գործունեության համար գործող օրենսդրությամբ կարգավորման և հսկողության մեխանիզմներ նախատեսված չեն, իսկ դեղերի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի ներմուծման գործընթացը կարգավորվում է ՀՀ կառավարության 2000 թ-ի սեպտեմբերի 20-ի «Հայաստանի Հանրապետություն դեղերի և դեղանյութերի ներմուծման ու արտահանման կարգը հաստատելու մասին» N 581-Ն որոմամբ, որը սակայն չի ապահովում առկա խնդրի լուծումներ և պարունակում է բացեր ու հակասություններ: • Մինչև 2007 թ-ը եղել է լիցենզավորման պահանջ դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության համար, սակայն լիցենզավորումն իրականացվել է պարզ ընթացակարգով և չի լուծել առկա խնդիրը: • 2007 թ-ից հետո Առողջապահության ոլորտում պետական վերահսկողության և դեղորայքային քաղաքականության հիմնախնդիրների լուծում ծրագրի (ՀՀ կառավարության 2012 թ-ի

⁵ Ծանոթություն. կարճաժամկետ հետևանքները առաջանում են 1 տարվա ընթացքում; միջնաժամկետը՝ 2-5 տարվա ընթացքում; և երկարաժամկետը՝ 5-10 տարվա ընթացքում:

		<p>հոկտեմբերի 18-ի նիստի N 42 արձանագրային որոշում) շրջանակներում մշակվել է դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության լիցենզավորման նախագիծ, սակայն այն չի ընդունվել՝ պայմանավորված այն հանգամանքով, որ այդ հարաբերությունների կարգավորումը պետք է ընդգրկվեր «Դեղերի մասին» նոր օրենքի նախագծում:</p>	
8	<p>Արդյո՞ք Կառավարության լրացուցիչ գործողությունները (միջամտությունը) անհրաժեշտ են: – Ինչու՞: Խնդրում ենք հստակեցնել:</p>	<p>Այո: Քանի որ խնդիրը մեծ է և ինքըստինքյան չի լուծվի:</p>	

ԲԱԺԻՆ 3 - ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

Ցանկացած միջամտություն պետք է ունենա հստակ և չափելի նպատակներ: Դրանք սահմանում են գործողության հիմնական օգուտները և համապատասխանաբար սահմանում լուծումների ընտրությունը: Միևնույն ժամանակ նպատակները խնդրի լուծումը դարձնում են Կառավարության ռազմավարական և ծրագրային նպատակներին համահունչ: Յուրաքանչյուր նպատակ յուրահատուկ է՝ կախված անդրադարձող խնդրից, այդ պատճառով պետք է սահմանել նպատակները՝ կախված տվյալ վելուծության տարբեր մակարդակներից և տարբեր փուլերից:

Մակարդակ	Փուլ ԿԱԳ վերլուծության գործընթացում	Նկարագրություն	Ձեր նպատակները
Ընդհանուր	Խնդիրը սահմանելուց և Ելակետային սցենարը կազմելուց հետո	Վերաբերում է վերջնական արդյունքին, պետք է հաշվի առնվեն ողջ առկա խնդիրները և դրանց հետևանքները, որոնք համատեղ նպաստում են այդ արդյունքին:	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտրի և ներմուծման ոլորտում որակի, մատչելիության, անվտանգության և արդյունավետության ապահովում
Հատուկ	Ելակետային սցենարը կազմելուց հետո	Վերաբերում է հատկանշված ոլորտում առաջացող անմիջական ազդեցություններին և Կարգավորողի/ԿԱԳ իրականացնողի կողմից ձեռնարկվող մարտավարական միջամտությանը: Հատուկ նպատակը գործիքակազմ է ընդհանուր նպատակին հասնելու համար:	Արտադրողից սպառողին հասնելու ամբողջ ճանապարհին դեղերի անվտանգության և որակի երաշխավորման մեխանիզմների ապահովում
Գործառնական ⁶	Նախընտրելի տարբերակի ընտրությունից հետո	Վերաբերում է գործողությունների վերջնական արդյունքներին կամ նպատակներին, այսինքն՝ ապրանքներին և ծառայություններին, որոնք հանդիսանում են գործողությունների անմիջական արդյունք: Գործառնական նպատակը գործիքակազմ է հատուկ նպատակին հասնելու համար:	<ul style="list-style-type: none"> Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտրի ոլորտում կարգավորման և հսկողության մեխանիզմների ներդրում Դեղերի, դեղագործական արտադրանքի, դեղանյութերի, դեղաբուսական

⁶ Ստորև ներկայացված աղյուսակը լրացվում է գործառնական նպատակների սահմանման ընթացքում:

			հումքի ներմուծում ոլորտում կարգավորումների բարելավում
--	--	--	---

Նպատակները պետք է նշեն այն թիրախային մակարդակները, ինչպես նաև ժամկետները, որոնց պետք է հասնել: Անհրաժեշտ է առաջնորդվել ԿԱԳ ձեռնարկի Բաժին 3-ով:

Հասկանալու համար, թե արդյոք սահմանված գործառնական նպատակները իրականացվում են ամբողջությամբ և ժամանակին, հարկավոր է դրանք արտահայտել «կատարողական ցուցանիշների» (performance indicators) միջոցով: Դրանք պետք է սահմանվեն յուրաքանչյուր նպատակի համար բացառիկ և սահմանվեն դեպքից դեպք հիմունքով:

Եթե ԿԱԳ իրականացնողի կողմից սահմանված նպատակի հիմքում ընկած է, օրինակ, խնդրի տնտեսական կողմը, ապա պետք է հաշվի առնել՝ կցելով այդ տնտեսական հարթության հետ կապված կատարողական ցուցանիշը: Սոցիալական, առողջապահական կամ բնապահպանական նպատակների համար անհրաժեշտ է առաջարկել ցուցանիշներ, որոնք վերաբերում են այդ ոլորտներին:

Ցանկը սպառիչ չէ, և անհրաժեշտ է տրամադրել առավել համապատասխան ցուցանիշները:

Ոլորտ	Ցուցանիշներ (օրինակներ)	Ձեր ցուցանիշները	
Տնտեսական	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Վարչական բեռի նվազեցում ▪ Տրված ոլորտում ստեղծված աշխատատեղերի թիվը/ տարեկան ▪ Նոր փորձնականների տոկոսը ըստ ոլորտի/ տարեկան ▪ Վերապատրաստված/որակավորված աշխատողների թիվը տարեկան ▪ Միջին աշխատավարձի աճման տոկոսը ըստ ոլորտի ▪ Ստարտափ (սկսնակ) ընկերությունների սնանկության տոկոսը տարեկան 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ոչ պաշտոնական գրանցված բիզնեսների թիվը ▪ Տնային տնտեսություններին հասնող լայնաշերտ հաղորդումների թափանցելիության մակարդակ (%) ▪ Առցանց գնումների/վաճառքների աճ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Սպառողական բավարարվածության մակարդակի բարձրացում ▪ Համապատասխանության և հավաստագիր ձեռք բերող տնտեսավարող սուբյեկտների համար հավաստագրի ձեռքբերման այլընտրանքային ծախսերի կրճատում

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տարեկան ներմուծման / արտահանման աճը բացարձակ արժեքով / տոննա / ոլորտ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Տեղեկատվության և հաղորդակցության տեխնոլոգիաների (ՏՀՏ) ոլորտում նոր մասնագետների զբաղվածության թիվը, տարեկան ▪ Հետազոտության և տեխնոլոգիական զարգացման (ՀՏՀ) տոկոսը ընդհանուր ներդրումների մեջ ▪ Նոր արտոնագրերի թիվը ▪ Սպառողական բավարարվածության մակարդակի փոփոխություն ▪ Արտադրողականության տոկոսադրույքի / շրջանառության բարձրացում ▪ Օտարերկրյա ուղղակի ներդրումների աճ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100%-ով Համապատասխանության հավաստագիր ձեռք բերող տնտեսավարող սուբյեկտների համար հավաստագրի ձեռքբերման գործառնական ծախսերի կրճատում 100%-ով ▪ Ներմուծման հավաստագիր ձեռք բերող տնտեսավարող սուբյեկտների համար լաբորատոր փորձաքննության գործառնական ծախսերի կրճատում 50%-ով
<p>Սոցիալական</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ստեղծված / բնակեցված սոցիալական բնակարանային շինությունների թիվը ▪ Երեխաների խնամքի հարմարությունների սուբսիդավորման թիվը ▪ Աջակցություն ստացած ծերերի թիվը ▪ Ուսանողների համամասնությունը, ովքեր օգտվել են կրթաթոշակից 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Բռնի հանցագործությունների թվի տարեկան նվազեցումը ▪ Բնակչության կողմից անվտանգության ընկալման մակարդակը ▪ Փոքրամասնությունների համար ստեղծված աշխատատեղերի թիվը ▪ Հեռուստատեսությամբ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Դեղերի մատչելիության ապահովում

		<p>հեռարձակվող կրթական / մշակութային ծրագրերի ժամերը</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Հեռավոր վայրերում վարչական ծառայությունների հասանելիությունը 	
Առողջապահական	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Քրոնիկ շնչառական հիվանդություններով երեխաների տոկոսը ▪ Բժիշկների / բուժքույրերի / շտապ օգնության / դեֆիբրիլյատորների թիվը (...) 1000 բնակչի հաշվով ▪ Հոսպիտալացման օրերի թիվը ▪ Հիվանդանոցային մահճակալների մատչելիության բարձրացում ▪ Հեծանվային վթարների հետևանքով զոհերի / վնասվածների թիվը 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Աղմուկի մակարդակը աշխատատեղում ▪ Վնասվածքների թիվը աշխատատեղում ▪ XY թունավոր նյութի ազդեցության մակարդակը ջրից / օդից / հողից ▪ Մահացության / հիվանդացության / կյանքի տևողության տոկոսը ▪ Միջին ընդհանուր կալորիայի ընդունման աճը բնակչության ենթախմբի կողմից 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Բնակչության առողջության ընդհանուր բարելավում
Բնապահպանական	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XY թունավոր գազի տարեկան արտանետումը, տոննա ▪ XY թունավոր նյութի կոնցենտրացիան ջրի / օդի / հողի մեջ ▪ Բեռնատարերի շահագործման թիվը ժամում (տրանսպորտային միջոցների կողմից արտանետումներ) ▪ Տեսակների / բուսական սորտերի / 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Խմելու ջրի պաշարների հասանելիությունը ▪ Նոր ախտահարված հողի մակերեսը ▪ Վատնվող / վերականգնվող / տրամադրվող / վերամշակվող (թունավոր) թափոնները, տոննա ▪ Վերականգնվող աղբյուրներից էներգիա, կՎտ 	-

	<p>Կենդանական աշխարհի նվազեցում որևէ տրված տարածքում</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Պահպանվող միջավայրերի և լանդշաֆտների մակերևույթը 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Բնապահպանական ռիսկերի (հրդեհներ, սողանքներ, ջրհեղեղներ և այլն) հավանականությունը 	
--	---	--	--

ԲԱԺԻՆ 4 – ԿԱՐԳԱՎՈՐԻՉ և ՈՉ ԿԱՐԳԱՎՈՐԻՉ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ և ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐ

Հնարավոր տարբերակների բացահայտումը խնդրի լուծման և տարբեր ճանապարհներով նպատակներին հասնելու ուսումնասիրման միջոց է: Մեկից ավելի տարբերակների ուսումնասիրումը ապահովում է ԿԱԳ-ի կատարման ուղղությամբ իրականացվող գործընթացում ավելի մեծ թափանցիկություն: Այն նաև ապահովում է տարբերակների ընտրության ավելի կայուն հիմնավորում:

Տարբերակները դառնում են գործնականորեն կիրառելի, եթե հատուկ գործիքներ են օգտագործվում: Այն գործիքները, որոնք վերհանվում են ԿԱԳ իրականացնողի կողմից, պետք է սերտորեն կապված լինեն գործառնական նպատակների հետ, որոնք սահմանված են վերը նշված Բաժին 3-ում: Անհրաժեշտ է առաջնորդվել ԿԱԳ ձեռնարկի Բաժին 4-ով:

Աղյուսակ 1

Գործիքների հավանական տարբերակները <u>Անհրաժեշտ է առաջնորդվել ԿԱԳ ձեռնարկի Բաժին 4-ի Վանդակ 9-ով</u>		Նկարագրեք յուրաքանչյուր գործիք և բացատրեք, թե ինչպես է այն նպաստում նպատակի իրականացմանը	
N	Խումբ		
1.	ՀԱՆՁՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՎ ՀՍԿՈՂԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ	Գործիք 1 (խումբ 1)	Փորձագիտական եզրակացության հիման վրա լիցենզիայի տրամադրում
2.	ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ՎՐԱ ՀԻՄՆՎԱԾ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ		Գործիք 2 (խումբ 1)
3.	ԻՆՔՆԱԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ	Գործիք 3 (խումբ 1)	Մասնագիտական դիտարկումներ
		Գործիք 4 (խումբ 1)	Հաշվետվություն
4.	ԱՎԵԼԻ ԼԱՎ ԿԱՏԱՐՈՒՄ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ	Գործիք 5	«Պատշաճ բաշխման գործունեության»

		(Խումբ 1,2,4)	կանոններ
		Գործիք 6 (Խումբ 1,2,4)	Պատշաճ բաշխման գործունեության համար պատասխանատու անձ
5.	ԱՊԱԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ՊԱՐԶԵՑՈՒՄ	Գործիք 7 (Խումբ 5)	Գործունեության իրականացման մասին ծանուցում
		Գործիք 8 (Խումբ 1,4)	Լիազոր մարմնի կողմից տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության ստուգումներ
6.	ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ	Գործիք 9 (Խումբ 7)	Դեղատանը պատրաստված և մանրակշռված դեղերի մեծածախ իրացման արգելք
		Գործիք 10 (Խումբ 7)	Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության լիցենզիա ունեցող անձանց, առանց դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի, դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության իրականացման թույլատրում
		Գործիք 11 (Խումբ 1)	Իրվական ակտերով դեղերի ներմուծման գործընթացի կարգավորում
		Գործիք 12 (Խումբ 1,2)	Հաշվետվության ներկայացում նախորդ տարում արտահանված արտադրանքի վերաբերյալ
		Գործիք 13 (Խումբ 1,2)	Հաշվետվության ներկայացում նախորդ տարում ներմուծված արտադրանքի վերաբերյալ
		Գործիք 14 (Խումբ 1)	Հայաստանի Հանրապետության տարածք դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք և հետազոտվող դեղագործական արտադրանք ներմուծելու իրավունք ունեցող սուբյեկտների

			շրջանակի հստակեցում
		Գործիք 15 (Խումբ 1)	Առանց դեղի գրանցման՝ ներմուծման հավաստագրի տրամադրման շրջանակների ընդլայնում
7. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ՇՈՒԿԱՅԱԿԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Գործիք 16 (Խումբ 1, 4)	Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծումն ու արտահանումը մերժելու հիմքերի շրջանակի ընդլայնում
		Գործիք 17 (Խումբ 7)	Դեղերի զուգահեռ ներմուծման թույլտվության ներդրում
		Գործիք 18 (Խումբ 1, 4)	Դեղերի զուգահեռ ներմուծման թույլտվության տրամադրման մերժման հիմքերի սահմանում
		Գործիք 19 (Խումբ 7)	Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի և հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծման կամ արտահանման հավաստագիր տրամադրելու համար՝ տարեկան պետական տուրքի սահմանում
		Գործիք 20 (Խումբ 1, 2, 4)	ՀՀ օրենքի խախտման համար պատասխանատվության սահմանում
		Գործիք 21 (Խումբ 5, 7)	Վստահելի լաբորատորիաների կողմից ներմուծված դեղերի (կամ) դեղանյութերի վերաբերյալ եզրակացության առկայության դեպքում ներմուծման հավաստագրի տրամադրում՝ առանց դեղերի նմուշառման և լաբորատոր փորձաքննության, իսկ ԵԱՏՄ-ի անդամ երկրից Հայաստանի Հանրապետություն դեղերի և (կամ) դեղանյութերի ներմուծման դեպքում՝ դեղերի
8. Այլ			

			ներմուծում՝ համապատասխանության տրամադրման	առանց հավաստագրի
		Այլ...	-	

Աղյուսակ 2

Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 Ելակետային սցենար (առանց գործողությունների տարբերակ)	Տարբերակ 3	Այլ տարբերակ
Նկարագրեք յուրաքանչյուր գործիք և բացատրեք, թե ինչպես է այն նպաստում նպատակի իրականացմանը			
Կարգավորողի նախընտրելի տարբերակը: Տարբերակը բաղկացած է 4-րդ բաժնի Աղյուսակ 1-ում թվարկված գործիքներից, որոնք համակարգված են խնդրի լուծման համար:	Այս բաժինը չպետք է լրացվի նոր կարգավորիչ գործիքների բացակայության պատճառով:	Պետք է լրացվի եթե Կարգավորողը ունի մեկից ավելի տարբերակներ խնդրի լուծման համար:	Պետք է լրացվի եթե Կարգավորողը ունի մեկից ավելի տարբերակներ խնդրի լուծման համար:
<ol style="list-style-type: none"> «Պատշաճ բաշխման գործունեության» կանոնների հաստատում: Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի տրամադրում մատակարարին Լիազոր մարմի կողմից՝ փորձագիտական եզրակացության հիման վրա՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 		<ol style="list-style-type: none"> «Պատշաճ բաշխման գործունեության» այնպիսի կանոնների սահմանում, որոնք կիրառման տեսանկյունից կլինեն Հայաստանի համար առավել արդյունավետ: Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի մեծածախ առևտրի իրականացման 	

<p>սահմանված կարգով: Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի հետ մեկտեղ ներդիրի տրամադրվում, որում պարտադիր նշում է կատարվում մատակարարի կողմից մեծածախ իրացման ենթակա՝ պահպանման ընդհանուր պայմաններին բավարարող դեղերի կամ թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութեր պարունակող դեղերի կամ արյան բաղադրիչներ եւ դրանցից ստացվող դեղերի կամ իմունաբանական դեղերի կամ ռադիոակտիվ դեղերի կամ բժշկական գազերի կամ սառցային շղթա պահանջող դեղերի մասին (100000 դրամ պետական տուրք):</p> <p>3. Լիազոր մարմնի կողմից մատակարարին «Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագրի տրամադրում</p>		<p>գործունեության մասին գրավոր ծանուցում լիազոր մարմնին:</p> <p>3. Լիազոր մարմնի կողմից պատշաճ բաշխման գործունեության կանոնների պահպանման ստուգումներ:</p> <p>4. ՀՀ տարածք դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք և հետազոտվող դեղագործական արտադրանք ներմուծելու իրավունք ունեն.</p> <ul style="list-style-type: none"> • դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության իրականացման մասին լիազոր մարմնին ծանուցած մատակարարները • առանց մեծածախ իրացման գործունեության իրականացման մասին ծանուցման՝ <p>ա. իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը, որոնց գործունեությունը առնչվում</p>	
---	--	--	--

<p>մասնագիտական դիտարկման հաշվետվության հիման վրա (30000 դրամ պետական տուրք):</p> <p>4. Մասնագիտական դիտարկման հետևյալ տեսակների սահմանում՝ ընդհանուր, ընթացիկ և հատուկ:</p> <p>5. Պատշաճ բաշխման գործունեության համար պատասխանատու անձ, որին ներկայացվող պահանջները սահմանում է լիազոր մարմինը:</p> <p>6. Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության լիցենզիա ունեցող անձանց, առանց դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի, դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության իրականացման թույլատրում:</p> <p>7. Դեղատանը պատրաստված և մանրակշռված դեղերի մեծածախ իրացման արգելք:</p>		<p>են դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք հետազոտելու, փորձարկումներ անցկացնելու, որակի, արդյունավետության, անվտանգության հսկողության հետ՝ այդ աշխատանքների համար պահանջվող ծավալների և տեսականու սահմաններում, բ.օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բարեգործական կամ մարդասիրական որակված ծրագրերի շրջանակներում դեղեր ներմուծող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը, գ.Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք և անհատ ձեռնարկատերերը՝ արտադրական նպատակներով դեղանյութեր և դեղաբուսական հումք ներմուծելու դեպքում, դ.Օտարերկրյա արտադրողների</p>	
---	--	--	--

<p>8. Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից մինչև յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 31-ը հաշվետվության ներկայացնում Լիազոր մարմինին՝ իրենց կողմից մեծածախ կարգով իրացված դեղերի վերաբերյալ: Հաշվետվության ձևը և ներկայացման կարգը սահմանում է լիազոր մարմինը:</p> <p>9. Լիազոր մարմնի կողմից սահմանած կարգով դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի մասին վարվում է պաշտոնական ինտերնետային կայք, որով տրամադրվում է սպառիչ տեղեկատվություն հիմնական դեղերի ցանկում ներառված դեղերի առկայության</p>		<p>ներկայացուցչությունները կամ ներկայացուցիչները՝ գրանցման և(կամ) փորձարկման նմուշներ (դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք, հետազոտվող դեղագործական արտադրանք) և(կամ) ցուցահանդեսային նմուշներ ներմուծելիս կամ արտահանելիս, Ե.պետական կառավարչական հիմնարկները զ. անհատ ձեռնարկատերերը կամ կազմակերպությունները՝ բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնելու լիցենզիայի առկայության դեպքում</p> <p>5. Վստահելի լաբորատորիաների կողմից ներմուծված դեղերի (կամ) դեղանյութերի վերաբերյալ եզրակացության առկայության դեպքում ներմուծման հավաստագրի տրամադրում՝ առանց</p>	
--	--	---	--

<p>վերաբերյալ, այդ թվում դեղի առևտրային անվանումը, դրանց մեծածախ առավելագույն հավելագնի, տվյալ պահին (առցանց) առկա քանակների վերաբերյալ:</p> <p>10. ՀՀ տարածք դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք և հետազոտվող դեղագործական արտադրանք ներմուծելու իրավունք ունեն.</p> <ul style="list-style-type: none"> մատակարարները՝ դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի առկայության դեպքում, առանց սույն օրենքով նախատեսված մեծածախ իրացման լիցենզիայի առկայության՝ <p>ա. իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը, որոնց գործունեությունը առնչվում է դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք հետազոտելու, փորձարկումներ անցկացնելու, որակի, արդյունավետության,</p>		<p>դեղերի նմուշառման և լաբորատոր փորձաքննության, իսկ ԵԱՏՄ-ի անդամ երկրից Հայաստանի Հանրապետություն դեղերի և (կամ) դեղանյութերի ներմուծման դեպքում՝ դեղերի ներմուծում՝ առանց համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման:</p> <p>6. Տեղեկատվության հրապարակում պաշտոնական ինտերնետային կայքէջում (Տես՝ Տարբերակ 1 կետ 9):</p> <p>7. Ներմուծման մերժման հիմքերի ընդլայնում (Տես՝ Տարբերակ 1 կետ 12):</p>	
---	--	---	--

<p>անվտանգության հսկողության հետ՝ այդ աշխատանքների համար պահանջվող ծավալների և տեսականու սահմաններում, բ.օրենսդրությամբ սահմանված կարգով բարեգործական կամ մարդասիրական որակված ծրագրերի շրջանակներում դեղեր ներմուծող իրավաբանական անձինք կամ անհատ ձեռնարկատերերը, գ.Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք և անհատ ձեռնարկատերերը՝ արտադրական նպատակներով դեղանյութեր և դեղաբուսական հումք ներմուծելու դեպքում, դ.օտարերկրյա արտադրողների ներկայացուցչությունները կամ ներկայացուցիչները՝ գրանցման և(կամ) փորձարկման նմուշներ (դեղեր, դեղանյութեր, դեղաբուսական հումք, հետազոտվող դեղագործական արտադրանք) և(կամ) ցուցահանդեսային նմուշներ ներմուծելիս կամ արտահանելիս, ե.պետական կառավարչական հիմնարկները:</p>			
--	--	--	--

<p>11. Սահմանել, որ կենդանաբանական այգիների կենդանիների համար նախատեսված դեղերի ներմուծման դեպքում դեղերի ներմուծման հավաստագրի տրամադրման համար դեղի գրանցված լինելը պարտադիր չէ:</p> <p>12. Որպես Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծման ու արտահանման մերժման հիմք սահմանել նաև հետևյալ դեպքերը, եթե՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներմուծվող դեղի փաթեթավորման գրառումներում բացակայում կամ գրանցանմուշի հետ չեն համապատասխանում դեղը բնութագրող այն ցուցանիշները, որոնք արտացոլված են գրանցամատյանում, • ներմուծվող արտադրանքի 			
--	--	--	--

<p>փաթեթավորման գրառումներում կամ ներդիր թերթիկում բացակայում են դրա բաղադրության մեջ օգտագործված և լիազոր մարմնի կողմից սահմանված փաթեթի վրա պարտադիր նշման ենթակա օժանդակ նյութերը, իսկ ներարկման, տեղային օգտագործման և ակնաբուժության մեջ կիրառվող դեղերի համար բացակայում կամ գրանցանմուշի հետ չի համապատասխանում որևէ օժանդակ նյութի նշումը,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներմուծվող արտադրանքի փաթեթավորման գրառումներում բացակայում կամ գրանցանմուշի հետ չի համապատասխանում դեղի պիտանիության ժամկետի նշումը, • ներմուծվող արտադրանքի փաթեթավորման գրառումներում բացակայում կամ գրանցանմուշի հետ չեն համապատասխանում դեղի պահպանման հատուկ պայմանների նշումները, • ներմուծվող արտադրանքի 			
---	--	--	--

<p>փաթեթավորման գրառումներում բացակայում է արտադրական սերիայի նշումը,</p> <ul style="list-style-type: none"> • ներմուծվող արտադրանքի փաթեթավորման գրառումներում հատուկ նախազգուշացումները բացակայում են կամ չեն համապատասխանում գրանցանմուշի հետ, • ներմուծվող արտադրանքի փաթեթավորման գրառումներում առաջնային փաթեթը բացելուց հետո դրա օգտագործման թույլատրելի ժամկետը բացակայում է կամ չի համապատասխանում գրանցանմուշի հետ, • խախտված է դեղի և (կամ) դեղանյութի տեղափոխման և պահպանման ջերմաստիճանային ռեժիմը («սառցային շղթան»). • ներմուծվող դեղի փաթեթավորման գրառումների լեզուն չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ՝ դեղերի 			
--	--	--	--

<p>փաթեթավորման համար ընդունված լեզուներից որեւէ մեկին:</p> <p>13. ՀՀ կառավարության կողմից դեղերի զուգահեռ ներմուծման թույլտվության տրամադրման կարգի ու առանձնահատկությունների սահմանում:</p> <p>14. Որպես դեղերի զուգահեռ ներմուծման թույլտվության տրամադրման մերժման հիմքեր սահմանել հետևյալ դեպքերը, եթե՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • դեղի արտադրության երկիրը կամ արտադրողը չեն համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի արտադրության երկրին կամ արտադրողին, • դեղի դեղաձևը կամ դեղաչափը չեն համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի դեղաձևին կամ դեղաչափին, • դեղի պիտանիության 			
---	--	--	--

<p>ժամկետը չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի պիտանիության ժամկետին,</p> <ul style="list-style-type: none"> • դեղի ակտիվ բաղադրատարրը այլ է, քան Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի ակտիվ բաղադրատարրը, • դեղի՝ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից սահմանած անատոմիական, բուժական, քիմիական դասակարգումը չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի անատոմիական, բուժական, քիմիական դասակարգմանը, • դեղի առևտրային անվանումը չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի առևտրային անվանմանը, • դեղի կիրառման ցուցումները կամ հակացուցումները չեն 			
---	--	--	--

<p>համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի կիրառման ցուցումներին կամ հակացուցումներին,</p> <ul style="list-style-type: none"> • դեղը գրանցված չէ այն երկրում, որտեղից ձեռք է բերվել և ներմուծվում է Հայաստանի Հանրապետություն, • Հայաստանի Հանրապետությունում կամ այն երկրում, որից դեղը ներմուծվում է, դադարեցվել է տվյալ դեղի շրջանառությունը դեղի անվտանգության, արդյունավետության և որակի նկատառումներից ելնելով: <p>15. Դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի և հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի ներմուծման կամ արտահանման հավաստագիր տալու համար՝ տարեկան պետական տուրքի սահմանում՝ 5000 դրամ:</p> <p>16. Սահմանել, որ եթե</p>			
---	--	--	--

<p>զուգահեռ ներմուծվող դեղի փաթեթավորման կամ պիտակավորման լեզուն տարբերվում է Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի փաթեթավորման կամ պիտակավորման լեզվից, դեղի մեծածախ իրացման լիցենզիա ստացած մատակարարի կողմից մինչև իրացումը իրականացվում է վերափաթեթավորում և վերապիտակավորում:</p> <p>17. Սահմանել. որ զուգահեռ ներմուծվող դեղը դեղի մեծածախ իրացման լիցենզիա ստացած մատակարարի կողմից պետք է ապահովվի Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված դեղի ներդիր թերթիկով՝ գրառումներում ավելացնելով իր անվանումը, գտնվելու վայրը, տվյալներ՝ սպառողների հետ կապը ապահովելու համար:</p> <p>18. Հաստատել, որ</p>			
--	--	--	--

<p>Հայաստանի Հանրապետությունում դեղերի արտադրության լիցենզիա ունեցող անձը մինչև յուրաքանչյուր տարվա հունվար 31-ը լիազոր մարմին է ներկայացնում հաշվետվություն՝ նախորդ տարում արտահանված արտադրանքի վերաբերյալ՝ ներառելով արտադրանքի անվանման, դեղաչափի, դեղաձևի, արտադրողի, սերիայի համարի, արտահանված քանակի, արտահանման երկրի տվյալներ:</p> <p>Հաշվետվության ձեւը և ներկայացման կարգը սահմանում է լիազոր մարմինը:</p> <p>19. Սահմանել. որ զուգահեռ ներմուծման դեպքում դեղի մեծածախ իրացման լիցենզիա ստացած մատակարարը կրում է պատասխանատվություն «Դեղերի մասին» նոր օրենքի 16-րդ հոդվածի 22-րդ մասին</p>			
---	--	--	--

<p>համապատասխան:</p> <p>20. Սահմանել, որ դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի Հայաստանի Հանրապետություն օրենքի խախտմամբ արտադրելը կամ ներմուծելը կամ իրացնելը կամ պահպանելը կամ բաշխելը առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ յուրաքանչյուր անվանմամբ արտադրանքի համար՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրիսնապատիկից մինչև երկուհարյուրապատիկի չափով:</p> <p>21. Սահմանել, որ օրենքով նախատեսված կարգով հաստատած դեղագրությունների պահանջները խախտելը կամ պատրաստված դեղերի որակի, ձևավորման,</p>			
---	--	--	--

<p>փաթեթավորման, պիտակավորման, պահպանման, իրացման պահանջները խախտելը կամ դեղատանը պատրաստված դեղերը առանց պիտանիության ժամկետի նշման բաց թողնեն առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հարյուրիսնապատիկից երկուհարյուրապատիկի չափով:</p> <p>22. Սահմանել, որ դեղի մակնշման մեջ, ընդհանուր բնութագրում և ներդիր թերթիկում Հայաստանի Հանրապետությունում դեղի մատակարարի անվանումը կամ ապրանքային նշանը ներառելը առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրիսնապատի կից երեքհարյուրապատիկի չափով:</p>			
---	--	--	--

<p>23.Սահմանել. որ օրենքով նախատեսված կարգի խախտմամբ՝ առանց հայերեն ներդիրթերթիկի դեղերի իրացումը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ յուրաքանչյուր անվանմամբ սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հիսնապատիկի չափով:</p> <p>24.Սահմանել, որ օրենքով նախատեսված դեպքերում կամ օրենքով նախատեսված կարգով դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի, հետազոտվող դեղագործական արտադրանքի շրջանառությունը չդադարեցնելը կամ շրջանառությունից չհանելը (հետկանչ չիրականացնելը) առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ յուրաքանչյուր անվանմամբ դեղի կամ արտադրանքի համար սահմանված նվազագույն աշխատավարձի</p>			
---	--	--	--

<p>հինգհարյուրապատիկից վեցհարյուրապատիկի չափով:</p> <p>25.Սահմանել, որ դեղերի արտադրության կամ մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից օրենքով նախատեսված հաշվետվություն չներկայացնելն առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ աշխատավարձի երկուհարյուրհիսնապատիկից երեքհարյուրապատիկի չափով:</p> <p>26.Սահմանել, որ 20-25-րդ կետերով նախատեսված արարքները կրկին անգամ կատարելը վարչական տույժի միջոցներ կիրառելուց հետո՝ մեկ տարվա ընթացքում՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ տվյալ արարքի համար սույն հոդվածով նախատեսված</p>			
--	--	--	--

տուգանքի կրկնապատիկի չափով:			
--------------------------------	--	--	--

5-ՐԴ ԲԱԺԻՆ – ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Որոնք են ԿԱԳ իրակացնացնողի կողմից նշված տարբերակներից բխող հավանական ազդեցությունները (ծախսեր և օգուտներ): Տարբերակների ազդեցությունները հայտնաբերելուց հետո դրանք համեմատվում են, որպեսզի հնարավորություն տրվի որոշում կայացնողին ընտրել ամենաէֆեկտիվ և ամենաարդյունավետ տարբերակը: Ներքոնշյալ ենթաբաժիններում թվարկված են համապատասխան հարցերը, որոնք թույլ են տալիս պատշաճ կերպով բացահայտել և գնահատել ազդեցությունները:

Ա) Տնտեսական ազդեցություններ

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Էկոնոմիկայի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները:

Ընդհանուր առմամբ, տնտեսական ազդեցությունները մասնավոր սեկտորի վրա տարբերակվում են հետևյալ կերպ.

Գործառնական ծախսեր (ծախսված ժամանակին համապատասխան աշխատավարձ, վճարներ): Միջին աշխատավարձը համապատասխանաբար հաշվարկվել է 2000 դրամ/ժամ և 1000 դրամ/ժամ ղեկավար անձնակազմի և վարչական անձնակազմի համար:

Կապիտալ ծախսեր (սարքավորումներ, լոգիստիկա). կապիտալի ծախսը հաշվարկվում է տարեկան 10%:

Այլընտրանքային ծախսեր:

Ավելին, պահպանված են հետևյալ ֆիքսված արժեքները:

Դիմումի լրացման համար հաշվարկվում է միջինում 0.5 ժամ:

Նոտարական հաստատման համար հաշվարկվում է միջինում 2000 դրամ:

Ապոստիլով վավերացման համար հաշվարկվում է միջինում 5000 դրամ:

Տրանսպորտային ծախսերը միջինացվում են 1000 դրամ մեկ քայլի համար:

Պատճենահանման / փոստային առաքման համար անհրաժեշտ ժամանակը հաշվարկվում է 0.5 ժամ միջինում:

Յուրաքանչյուր տարբերակի համար խնդրում ենք պատասխանել հետևյալ հարցերին:

1. Համապատասխան տարբերակով պայմանավորված բիզնես գործընթացների համար նշել.

ա) Կարգավորման ազդեցության ենթարկված սուբյեկտների քանակը:

	Սուբյեկտներ, որոնք անցել են այս գործընթացով	Սուբյեկտներ	Սուբյեկտների քանակը		
			Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Իրավաբանական անձիք (մասնավոր)	92	73	0	72
2	Իրավաբանական անձիք (պետական սեփականություն)	-	-	-	-
3	Ֆիզիկական անձիք (քաղաքացիներ)	-	-	-	-
4	Մասնավոր ձեռնարկատերեր (անհատ ձեռներեցներ)	-	-	-	-
5	Այլ (մանրամասնել)	-	-	-	-

բ) Պահանջվող նոր տեղեկատվության տրամադրում (եթե անհրաժեշտ է տեղեկատվություն, անհրաժեշտ է լրացնել աղյուսակը):

Ծանոթություն. Կարգավորողի կողմից քաղաքացիներից/բիզնեսից պահանջվող փաստաթղթեր (դիմում, լիցենզիա, հաշվետվություն, ծանուցում) պետական մարմիններ և կազմակերպություններ ներկայացնելու համար:

	Պահանջվող փաստաթղթի տեսակը	Փաստաթղթերի քանակը, որոնք անհրաժեշտ է ներկայացնել	Փաստաթղթերի լրացման /ձեռքբերման համար անհրաժեշտ ժամանակը (ժամ)	Պարտադիր տարեկան ներկայացումների թիվը (հաճախականություն)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Հայաստանի	1	0.5	3120	Այո	Այո	Այո

	Հանրապետություն դեղեր և (կամ) դեղանյութեր ներմուծելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն ներմուծման թույլտվություն ստանալու մասին էլեկտրոնային հայտի ներկայացում						
2	Համապատասխան գործունեություն իրականացնելու լիցենզիայի պատճենը	0	0	0	Այո	Այո	Այո
3	Դեղերի և (կամ) դեղանյութերի ձեռք բերման պայմանագիրը՝ ստորագրված և կնքված կողմերի կողմից (բնօրինակը և պատճենը)	27	0.5	3120	Այո	Այո	Այո
4	Հաշիվ-ապրանքագիր, կնքված մատակարարի կողմից (բնօրինակը և պատճենը)	6	0.5	3120	Այո	Այո	Այո
5	Ապրանքափոխադրման	2	0.5	3120	Այո	Այո	Այո

	բեռնագիր (բնօրինակը և պատճենը)						
6	Դեղի և (կամ) դեղանյութի յուրաքանչյուր խմբաքանակի որակի հավաստագիր՝ տրված արտադրող կազմակերպության կողմից: Միջնորդ կազմակերպությունների ց դեղերը և (կամ) դեղանյութերը ձեռք բերելու դեպքում, արտադրող կազմակերպության կողմից տրված որակի հավաստագիրը պետք է կնքված լինի միջնորդ կազմակերպության կնիքով (բնօրինակը և պատճենը)	150	0.5	3120	Այո	Այո	Այո
7	Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի տրամադրման հայտ	1	0.5	73	Այո	Ոչ	Ոչ
8	Ընդհանուր մասնագիտական	1	0.5	73	Այո	Ոչ	Ոչ

	դիտարկման հայտ						
9	«Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագրի տրամադրման հայտ	1	0.5	73	Այո	Ոչ	Ոչ
10	Ընթացիկ մասնագիտական դիտարկման հայտ	1	0.5	73	Այո	Ոչ	Ոչ
11	Մեծածախ կարգով իրացված դեղերի վերաբերյալ հաշվետվության ներկայացում դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող սուբյեկտների կողմից	Ձևը դեռևս սահմանված չէ	8	73	Այո	Ոչ	Ոչ
12	Հաշվետվություն նախորդ տարում արտահանված արտադրանքի վերաբերյալ	Ձևը դեռևս սահմանված չէ	8	19	Այո	Ոչ	Ոչ
13	Ծանուցում դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության իրականացման	1	0.5	72	Ոչ	Ոչ	Այո

վերաբերյալ						
------------	--	--	--	--	--	--

2. Կարգավորման ազդեցության ենթարկված մասնավոր անձանց կողմից կատարվող **պարտադիր վճարումներ**՝ (օրինակ՝ պետական վճարներ):

ա) Վճարումներ (դիմումների վճարներ, ծառայությունների մատուցման վճարներ, այլ) կատարված պետական մարմիններին և կազմակերպություններին

Հ	Պահանջվող վճարման նկարագրությունը	Կատարված մեկ վճարման գումարը (դրամ)	Վճարողների քանակը	Տարեկան վճարումների թիվը (հաճախականությունը)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման համար փաստաթղթային փորձաքննություն, դեղերի նմուշների նույնականացում	20470	73	39	Այո	Այո	Այո
2	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման համար փաստաթղթային փորձաքննություն, դեղերի նմուշների նույնականացում	20470	73	4	Այո	Այո	Ոչ
3	Պետական տուրք դեղերի, դեղանյութերի, դեղաբուսական հումքի և հետազոտվող դեղագործական	5000	92	1	Այո	Ոչ	Ոչ

	արտադրանքի ներմուծման կամ արտահանման հավաստագիր տրամադրելու համար						
4	Պետական տուրք «Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագիր տրամադրելու համար	30000	73	1	Այո	Ոչ	ՈՉ
5	Պետական տուրք դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի տրամադրման համար	100000	73	1	Այո	Ոչ	ՈՉ

բ) Վճարումներ կատարված ոչ պետական մարմիններին և կազմակերպություններին (օրինակ՝ դիմումների վճարներ, ծառայությունների մատուցման վճարներ, ծագման երկրի վկայականի տրամադրում, և այլն):

<	Պահանջվող վճարման նկարագրությունը	Կատարված մեկ վճարման գումարը (դրամ)	Վճարողների քանակը	Տարեկան վճարումների թիվը (հաճախականությունը)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման համար լաբորատոր փորձաքննություն	16140	73	146	Այո	Այո	Այո
2	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման համար լաբորատոր փորձաքննություն՝	16140	73	146	Այո	Այո	Ոչ

	վատահեղի լաբորատորիայի կողմից տրված եզրակացության առկայության դեպքում						
2	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման համար լաբորատոր փորձաքննություն	16140	73	30	Այո	Այո	Ոչ
3	Ընդհանուր մասնագիտական դիտարկման վճար	800000 ⁷	73	1	Այո	Ոչ	Ոչ
4	Ընթացիկ մասնագիտական դիտարկման վճար	800000	73	1	Այո	Ոչ	Ոչ
5	Հատուկ մասնագիտական դիտարկման վճար	800000	73	1	Այո	Ոչ	Ոչ
...	-	-	-	-	-	-	-

3. Կարգավորման ընթացքում առաջացած կապիտալ ծախսեր:

Ծախսի տեսակը		Պահանջվող կապիտալ ծախսի նկարագրությունը	Կապիտալ միավորների թիվը	Պահանջվող միավոր կապիտալի միջին շուկայական գինը	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
Սարքավորումներ	1	Սառնարանով կահավորված	3	10,822,500	Այո	Ոչ	Ոչ

⁷ «Դեղերի մասին» նոր օրենքով մասնագիտական դիտարկումների վճարների մեծությունները սահմանված չեն, ուստի վճարների մեծությունները վերցված են դեղերի արտադրության պատշաճ կանոնների համար իրականացվող մասնագիտական դիտարկումների վճարների մեծությունները՝ ըստ ոչ պաշտոնական բանավոր տվյալների:

	ավտոմեքենա					
2	Պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի կարգավորում հինքնակարգավորվող (ավտոմատ) համակարգի ապահովման եղանակով	1	27,056,250	Այո	Ոչ	Ոչ
3	Պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի կարգավորում տեղային եղանակով՝ օդորակիչների միջոցով ոչ բավարար պահեստայի տարածքի դեպքում	3	360,750	Ոչ	Ոչ	Այո
3	Դեղերի փոխադրման համար նախատեսված ավտոմեքենա (դեղերի փոխադրման համար առանձնացված ավտոմեքենա չունենալու դեպքում)	3	1,443,000	Ոչ	Ոչ	Այո
4	Ջերմաչափ (բավարար պահեստային տրածքի դեպքում)	10	1,000	Ոչ	Ոչ	Այո
5	Խոնավաչափ (բավարար պահեստային տրածքի դեպքում)	4	5,000	Ոչ	Ոչ	Այո
6	Ջերմաչափ (ոչ բավարար պահեստային տարածքի դեպքում)	5	1,000	Ոչ	Ոչ	Այո

	7	Խոնավաչափ (ոչ բավարար պահեստային տարածքի դեպքում)	2	5,000	Ոչ	Ոչ	Այո
	...	-	-	-	-	-	-
Այլ	1	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	...	-	-	-	-	-	-

4. Կարգավորման ընթացքում առաջացած այլ ծախսեր (վերապատրաստումներ, այլ):

<	Լրացուցիչ ծախսի նկարագրությունը	Ընդհանուր արժեք (դրամ կամ ցուցանիշ, եթե դրամային արտահայտում չունի)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-
...	-	-	-	-	-

5. Նշեք սպասվող համապատասխան ժամանակը, որ պետական մարմինը (մարմինները) հնարավոր է ծախսի նախատեսվող գործընթացի ամեն մի քայլի իրականացման համար:

<	Քայլի նկարագրություն	Ժամանակահատված (օրեր)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Ներմուծման կամ համապատասխանության հավաստագրի տրամադրում	9.8	Այո	Այո	Այո
2	Դեղերի մեծածախ	32.2 ⁸	Այո	Ոչ	Ոչ

⁸ «Դեղերի մասին» նոր օրենքով դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի, մասնագիտական դիտարկումների իրականացման և «Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագրի տրամադրման տևողությունները սահմանված չեն, ուստի օրերի տևողությունները վերցված են դեղերի արտադրության լիցենզիայի տրամադրման, մասնագիտական դիտարկումների իրականացման և «Պատշաճ արտադրական գործունեության» հավաստագրի տրամադրման օրերի տրողությունները համապատասխանաբար:

	իրացման լիցենզիայի տրամադրում				
3	Ընդհանուր մասնագիտական դիտարկման իրականացում	28	Այո	Ոչ	Ոչ
4	Պատշաճ բաշխման գործունեության կանոններին համապատասխանության հավաստագրի տրամադրում	7	Այո	Ոչ	Ոչ
...					

6. Կարգավորմամբ կամ ձեր նախընտրած տարբերակով պայմանավորված այլ տեղեկատվության կամ վիճակագրության առկայության պարագայում (որը նշված չէ վերևում) խնդրում ենք մանրամասնել այստեղ:

Հ	Տեղեկատվության անվանումը	Նկարագրություն	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Պահեստային տարածքի վարձավճարի աճ	Ոչ բավարար պահեստային տարածք ունեցող տնտեսավարող սուբյեկտների համար պահեստային տարածքի վարձավճարը կավելանա 450,940 ՀՀ դրամով՝ բավարար պահեստային տարածքի ապահովման արդյունքում	Այո	Ոչ	Այո
2	Պահեստային տարածքի վարձավճար	Միայն դեղերի ներմուծմամբ զբաղվող կազմակերպությունների համար պահեստային տարածքի վարձավճարը կկազմի 901,880՝ ՀՀ դրամ բավարար պահեստային տարածքի ապահովման արդյունքում	Այո	Ոչ	Ոչ
3	Պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախս	Բավարար պահեստային տարածքում, մշտադիտարկում չիրականացնելու դեպքում, և միայն դեղերի ներմուծմամբ զբաղվող	Այո	Ոչ	Այո

	(բավարար պահեստային տարածքի դեպքում)	կազմակերպությունների համար պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախսը կկազմի 2,190,000 ՀՀ դրամ			
4	Պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախս (ոչ բավարար պահեստային տարածքի դեպքում)	Ոչ բավարար պահեստային տարածքում մշտադիտարկում չիրականացնելու դեպքում պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախսը կկազմի 2,190,000 ՀՀ դրամ	Այո	Ոչ	Այո
5	Պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախս (ոչ բավարար պահեստային տարածքի դեպքում)	Ոչ բավարար պահեստային տարածքում մշտադիտարկում իրականացնելու դեպքում պահեստային տարածքի ջերմաստիճանի տվյալների մշտադիտարկման ծախսը կավելանա 1,642,200 ՀՀ դրամով	Այո	Ոչ	Այո
...	-	-	-	-	-

Բ) Ազդեցությունը մրցակցության և պետական օժանդակության վրա

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Էկոնոմիկայի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները և/կամ Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովը՝ ներքևի աղյուսակի 3-րդ սյունակի ամեն մի ենթահարցին տալով 1 կամ 0 միավոր: Վերջում հաշվարկեք միավորների գումարը ամեն մի տարբերակի համար:

Ծանոթություն. Բոլոր հարցերը կշռված են հետագա համեմատությունների իրականացման համար: Այս բաժնի համար (Ազդեցությունը մրցակցության և պետական օժանդակության վրա) տվեք **1 միավոր յուրաքանչյուր ԱՅՈ պատասխանի** համար, և **0 միավոր յուրաքանչյուր ՈՉ պատասխանի** համար:

Հաշվարկեք միավորների գումարը՝ նշելով վերջին տողում և բազմապատկելով 1-ով:

Աղյուսակ 1

Հ	Հարցադրում	Հավանականություն: Եթե տարբերակը ...	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
			Միավորներ	Միավորներ	Միավորներ

1	Արդյո՞ք տարբերակը սահմանափակում է տնտեսվարող սուբյեկտների քանակը կամ տեսակը շուկայում:	1) Տնտեսվարող սուբյեկտին տալիս է բացառիկ իրավունքներ:	1	0	0
		2) Հաստատում է լիցենզիա, թույլատվություն կամ լիազորություն տալու գործընթաց՝ որպես գործունեության իրականացման պահանջ:	1	0	1
		3) Սահմանափակում է որևէ տեսակի տնտեսվարող սուբյեկտի՝ ապրանքի կամ ծառայության մատուցման հնարավորությունները:	1	0	1
		4) Զգալիորեն բարձրացնում է տնտեսվարող սուբյեկտի մուտքի կամ ելքի ծախսերը:	1	0	0
		5) Ստեղծում է արգելքներ ապրանքների, ծառայությունների, կապիտալի կամ աշխատուժի տեղաշարժի համար:	1	0	1
		6) Արդյո՞ք տարբերակը ունի առանձնահատուկ ազդեցություն ՓՄՁ-ների վրա:	1	0	0
2	Արդյո՞ք տարբերակը սահմանափակում է տնտեսվարող սուբյեկտների մրցակցային հնարավորությունները:	7) Սահմանափակում է տնտեսվարող սուբյեկտների հնարավորությունները կամ ազատությունը սահմանելու իրենց արտադրանքի գինը:	1	0	0
		8) Սահմանափակում է տնտեսվարող սուբյեկտների հնարավորությունները կամ ազատությունը գովազդելու իրենց արտադրանքները:	0	0	0

		9) Պահանջում է տեխնիկական կամ որակական չափանիշներ, որոնք ապահովում են առավելություն որոշ տնտեսվարող սուբյեկտների համար մյուսների նկատմամբ, կամ որ այդ չափանիշները բարձր են այն սահմանագծից, որ որոշ քաջատեղյակ հաճախորդներ կցանկանային ընտրել:	1	0	0
		10) Ստեղծում է տարբեր պայմաններ շուկայում գործող և նոր մուտք գործող սուբյեկտների համար:	1	0	0
		11) Արդյո՞ք տարբերակը ունի առանձնահատուկ ազդեցություն ՓՄՁ-ների վրա:	1	0	0
3	Արդյո՞ք տարբերակը նվազեցնում է տնտեսվարող սուբյեկտների մրցակցելու հնարավորությունը:	12) Ստեղծում է ինքնակարգավորման կամ համատեղ կարգավորման ռեժիմներ (1):	0	0	0
		13) Պահանջում կամ խրախուսում է սուբյեկտների արտադրանքի քանակի, գների, վաճառքի կամ ծախսերի մասին տեղեկատվության հրապարակում:	1	0	1
		14) Մի խումբ տնտեսվարող սուբյեկտների կամ արդյունաբերության որևէ ճյուղում գործունեություն իրականացնողների ազատում է հիմնական մրցակցային օրենքի պարտադրված նորմերից:	0	0	0
		15) Արդյո՞ք տարբերակը ունի առանձնահատուկ ազդեցություն ՓՄՁ-ների վրա:	1	0	0
4	Արդյո՞ք տարբերակը սահմանափակում է հաճախորդների ընտրության	16) Սահմանափակում է հաճախորդների ընտրության հնարավորությունը՝ որոշելու համար՝ ումից գնումներ կատարել:	0	0	0

հնարավորությունները կամ տեղեկատվության հասանելիությունը:	17) Նվազեցնում է հաճախորդների դյուրաշարժությունը ապրանքների և ծառայությունների մատակարարների միջև՝ բարձրացնելով մատակարարին փոխելու բացահայտ կամ թաքնված ծախսերը:	0	0	0
	18) Արդյո՞ք տարբերակը ունի առանձնահատուկ ազդեցություն ՓՄՁ-ների վրա:	0	0	0
Ընդհանուր գումար		12	0	4

(1) Ծանոթություն. – Ինքնակարգավորումը վերաբերվում է կամավոր պայմանագրերին և ցուցանիշներին (միջճյուղային), որոնք տնտեսվարող սուբյեկտները և/կամ քաղաքացիական հասարակության անդամները սահմանում են ինքնուրույն իրենց գործունեությունը կազավորելու համար: Նման կամավոր պայմանագրերի վերահսկողությունը իրականացվում է ոչ պետական մարմինների կողմից: Համատեղ կարգավորումը ենթադրում է սերտ համագործակցություն տնտեսվարող սուբյեկտների (որոնք սահմանում են իրենց սեփական օրենքները) և կառավարության (որոնք աջակցում և հզորացնում են նրանց) միջև: Օրինակ՝ մասնագիտական վարքագծի կանոնների սահմանումը (օրինակ՝ նոտարների, բժիշկների, աուդիտորների համար) և գովազդի չափանիշները կարող են դառնալ ինքնակարգավորման կամ համատեղ կարգավորման դեպքեր:

Եթե ԿԱԳ իրականացնողը Ամփոփաթերթը լրացնելիս տվել է 1 միավոր մեկ կամ մի քանի հարցերի համար, ապա վերջինս պետք է հիմնավորի մրցակցության սահմանափակման անհրաժեշտությունը կամ նպատակահարմարությունը: Նա նաև պետք է հիմնավորի, թե ինչու սահմանափակումը արդարացված չէ:

Վկայակոչված սահմանափակումը (տես վերևում)	Նախընտրելի տարբերակը (1, 2 կամ 3)	Հիմնավորում
Տես Աղյուսակ 1-ի 1-ին մասի 1-ին սահմանափակում	Տարբերակ 1	Օրենքի նախագծով սահմանվում է, որ առանց դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի՝ դեղերի ներմուծման իրավունք ունեն պետական կառավարչական հիմնարկները, ինչը նշանակում է պետական հիվանդանոցների համար բացառիկ իրավունքի ընձեռում՝ ոչ պետական հիվանդանոցների համեմատ:

Տես Աղյուսակ 1-ի 1-ին մասի 3-րդ սահմանափակում	Տարբերակ 1	Օրենքի նախագծով սահմանվում է, որ դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող անձը լիցենզիայի գործողության ժամանակահատվածում (այդ թվում լիցենզիայի գործողության կասեցման ժամանակահատվածում) չի կարող իրականացնել օրենքով նախատեսված դեղատնային գործունեություն:
Տես Աղյուսակ 1-ի 2-րդ մասի 7-րդ սահմանափակում	Տարբերակ 1	Օրենքի նախագծով սահմանվում է լրիվ կամ մասնակի փոխհատուցմամբ դեղերի գների պետական կարգավորում (այսուհետ՝ դեղերի գների պետական կարգավորում)՝ դեղի հենակետային գինի, դրա նկատմամբ մեծածախ ու մանրածախ առավելագույն հավելագնի սահմանման միջոցով:
Տես Աղյուսակ 1-ի 3-րդ մասի 13-րդ սահմանափակում	Տարբերակ 1	Օրենքի նախագծով սահմանվում է, որ դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող իրավաբանական անձինք և անհատ ձեռնարկատերերը մինչև յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 31-ը հաշվետվություն են ներկայացնում լիազոր մարմնին՝ իրենց կողմից մեծածախ կարգով իրացված դեղերի վերաբերյալ: Ինչպես նաև սահմանվում է, որ լիազոր մարմինը համապատասխան տեղեկատվություն հրապարակի իր պաշտոնական ինտերնետային կայքէջում:

Գ) Հարկաբյուջետային և բյուջետային ազդեցություններ հղումներ

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Ֆինանսների նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները:

Ընդհանուր առմամբ հարկաբյուջետային և բյուջետային ազդեցությունները վերաբերում են հանրային ոլորտի կողմից առաջացրած տնտեսական ազդեցություններին որպես տվյալտարբերակի հետևանք: Դրանք տարբերակված են հետևյալ կերպ.

Գործառնական ծախսեր (ծախսված ժամանակին համապատասխան աշխատավարձ, վճարներ). միջին աշխատավարձը հաշվարկվում է 920 դրամ/ժամ:

Կապիտալ ծախսեր (սարքավորումներ, լոգիստիկա). Ընդհանուր միջին պահպանման ծախսը հաշվարկվում է 408 դրամ/ժամ:

Լրացուցիչ ծախսեր

Կապիտալի ծախսը հաշվարկվում է տարեկան 10%:

Յուրաքանչյուր տարբերակի համար պետք է պատասխանել ներքևում նշված հարցերին:

Անհրաժեշտ է հաշվի առնել, որ տարբերակները կարող են հանգեցնել բյուջետային խնայողությունների կամ ֆինանսական եկամուտների, այսպես օրինակ, եթե կրճատվում է աշխատակազմի քանակը կամ եթե բարձրացվում են հարկային եկամուտները: Բոլոր նման դեպքերում պետք է ցույց տալ բացասական արժեքը:

1. Անհրաժեշտ է համառոտ նկարագրել առկա/նոր (լրացուցիչ) խնդիրները, որոնք ազդեցության ենթարկված պետական մարմինները պետք է իրականացնեն և որքան ժամանակ կպահանջվի դրա համար: Նպատակահարմարության դեպքում առաջարկվում է նշել նաև նոր հարկադրված խնդիրները (օրինակ՝ ստուգումների իրականացումը):

Հ	Քայլի նկարագրություն	Դեպքերի թիվը	Պահանջվող ժամանակը (ժամ կամ մարդ/ժամ)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Ներմուծման թույլտվություն ստանալու մասին էլեկտրոնային հայտերի և կից փաստաթղթերի հավաքագրում	3120	0.5	Այո	Այո	Այո
2	Փաստաթղթերի ուսումնասիրություն	3120	0.5	Այո	Այո	Այո
3	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում դեղերի (կամ) դեղանյութերի նախնական զննում և նմուշառում	1423	12	Այո	Այո	Այո
4	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում դեղերի (կամ) դեղանյութերի նախնական զննում և նմուշառում՝ վստահելի լաբորատորիայի կողմից տրված եզրակացության	1423	12	Այո	Այո	Ոչ

	առկայության դեպքում					
5	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման դեպքում դեղերի (կամ) դեղանյութերի նախնական զննում և նմուշառում	274	12	Այն	Այն	Ոչ
6	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում նմուշառման ակտի կազմում 3 օրինակից	1423	1	Այն	Այն	Այն
7	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում նմուշառման ակտի կազմում 3 օրինակից՝ վստահելի լաբորատորիայի կողմից տրված եզրակացության առկայության դեպքում	1423	1	Այն	Այն	Ոչ
8	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման դեպքում նմուշառման ակտի կազմում 2 օրինակից	274	1	Այն	Այն	Ոչ
9	Նմուշների նույնականացում	3120	8	Այն	Այն	Այն
10	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում լաբորատոր փորձաքննություն	1423	18.7	Այն	Այն	Այն
11	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրման դեպքում լաբորատոր փորձաքննություն՝	1423	18.7	Այն	Այն	Ոչ

	վստահելի լաբորատորիայի կողմից տրված եզրակացության առկայության դեպքում					
12	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրման դեպքում լաբորատոր փորձաքննություն	274	16.7	Այո	Այո	Ոչ
13	Ներմուծման հավաստագրի տրամադրում	2846	0.5	Այո	Այո	Այո
14	Համապատասխանության հավաստագրի տրամադրում	274	0.5	Այո	Այո	Ոչ
15	«Պատշաճ բաշխման գործունեության» կանոնների սահմանում	1	4080	Այո	Ոչ	Ոչ
16	Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի տրամադրման հայտի և կից ներկայացվող փաստաթղթերի ընդունում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
17	Փորձաքննության իրականացման	73	127	Այո	Ոչ	Ոչ
18	Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիայի տրամադրում	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
19	Ընդհանուր մասնագիտական դիտարկման հայտի ընդունում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
20	Ընդհանուր մասնագիտական	73	40	Այո	Ոչ	Ոչ

	դիտարկման իրականացում					
21	«Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագրի տրամադրման հայտի հավաքագրում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
22	«Պատշաճ բաշխման գործունեության» հավաստագրի տրամադրման վերաբերյալ որոշման կայացում և տրամադրում	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
23	Դեղերի մեծածախ իրացման լիցենզիա ունեցող սուբյեկտների կողմից մեծածախ կարգով իրացված դեղերի վերաբերյալ ներկայացված հաշվետվությունների հավաքագրում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
24	Նախորդ տարում արտահանված արտադրանքի վերաբերյալ հաշվետվությունների հավաքագրում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ
25	Ընթացիկ մասնագիտական դիտարկման հայտի ընդունում և ուսումնասիրություն	73	0.5	Այո	Ոչ	Ոչ

26	Ընթացիկ մասնագիտական դիտարկման իրականացում	73	40	Այո	Ոչ	Ոչ
27	Հատուկ մասնագիտական դիտարկուման իրականացում	876	40	Այո	Ոչ	Այո
28	Պատշաճ բաշխման այնպիսի կանոնների սահմանում, որոնք կիրառման տեսանկյունից կլինեն Հայաստանի համար առավել արդյունավետ	1	4080	ՈՉ	Ոչ	Այո
29	Դեղերի մեծածախ իրացման գործունեության մասին ծանուցումների հավաքագրում և գործերի վարում	72	05	Ոչ	Ոչ	Այո
30	Օրենքի կիրարկման ծախսեր (ստուգումներ)	72	40	Ոչ	Ոչ	Այո
...	-	-	-	-	-	-

2. Նշել տարբերակի փոփոխությունից ծագող ցանկացած առկա/նոր (լրացուցիչ) կապիտալ ծախսեր (լրացումներ և փոփոխություններ):

Ծախսի տեսակը		Պահանջվող կապիտալ ծախսի նկարագրությունը	Կապիտալ միավորների թիվը	Պահանջվող կապիտալի գինը (դրամ)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
Սարքավորումներ	1	-	-	-	-	-	-
	2	-	-	-	-	-	-
	...	-	-	-	-	-	-
Այլ	1	-	-	-	-	-	

	2	-	-	-	-	-
	...	-	-	-	-	-

3. Նշել տարբերակի փոփոխությունից ծագող ցանկացած այլ առկա/նոր (լրացուցիչ) ծախսեր (լրացումներ և փոփոխություններ):

Հ	Լրացուցիչ ծախսի նկարագրությունը	Ընդհանուր արժեք (դրամ)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	Վերապատրաստումներ	-	-	-	-
2	Այլ (մանրամասնել)	-	-	-	-

4. Նշել հանրային հատվածի վրա ազդող ցանկացած առկա/նոր (լրացուցիչ) պատշաճ գործոն, որը չի ներառվել վերոնշյալ հարցերում:

Հ	Նկարագրություն	Ծախսված ժամանակ (ժամ)	Այլ	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
1	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-
...	-	-	-	-	-	-

5. Նշել տարբերակից սպասվող հարկային եկամուտների ցանկացած փոփոխություն (ավելացում կամ նվազեցում):

Փոփոխություն բյուջետային մուտքերում (զումարած / հանած) որից	Դրամ/Տարբերակ 1-ի համար				Դրամ/Տարբերակ 2-ի համար (ելակետային սցենար)			
	Տարիներ			Միջին արժեքը 3 տարվա կտրվածքով	Տարիներ			Միջին արժեքը 3 տարվա կտրվածքով
	1	2	3		1	2	3	
Պետական բյուջե, որից՝ շահութահարկ եկամտահարկ	-	-	-	-	-	-	-	-
Տեղական բյուջեներ, որից՝	-	-	-	-	-	-	-	-

շահութահարկ								
եկամտահարկ								

Դ) Սոցիալական և հանրային անվտանգության ազդեցություններ

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները:

Սոցիալական ազդեցությունը սովորաբար տարբեր կերպ է ներգործում բնակչության ենթախմբերի վրա: Եթե Ամփոփաթերթը լրացնողը աշխատում է ռիսկերի կառավարման միջամտության վրա, ապա նրա նպատակը, իրոք, հատուկ խմբերի վրա ազդեցությունը գնահատելն է: Ուստի, անհրաժեշտ է նշել, թե արդյոք տվյալ տարբերակի պարագայում խոցելի կամ անապահով խմբերը ենթարկվում են որևէ ազդեցության: Պետք է հաշվի առնել, որ առավել անապահով և/կամ խոցելի են այն խմբերը, որոնք կունենան մի քանի անբարենպաստության կամ խոցելիության բնութագրիչներ, օրինակ՝ անապահով/ աղքատության մեջ ապրող երեխաները: Այդ իսկ պատճառով ստորև ներկայացված ցուցակն ընդամենն ուղեցույց է, և ավելի ճիշտ կլինի կենտրոնանալ այն խմբերի վրա, որոնք ունեն մի քանի խոցելիության բնութագրիչներ:

Բնակչության ենթախումբ				
Տարիքային խմբեր	Ըստ եկամտի բաշխվածության խմբեր	Խմբեր, որոնք ենթարկվում են խտրականության կամ գտնվում են այլ սոցիալական անբարենպաստ պայմաններում		Աշխարհագրական խմբեր
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Երեխաներ և երիտասարդներ ▪ Տարեցներ ▪ Հատուկ տարիքային խմբեր 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ցածր եկամուտ ունեցող անձիք ▪ Տնտեսապես ոչ ակտիվ անձիք ▪ Գործազուրկներ ▪ Անաշխատունակներ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ֆիզիկական կամ մտավոր սահմանափակումներով/ բարդություններով անձիք ▪ Փախստականներ ▪ Ապաստարան հայցող անձիք ▪ Ճանապարհորդողներ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Միակողմանի ծնողազուրկ ընտանիքներ ▪ Սեռական փոքրամասնություններ ▪ Էթնիկ փոքրամասնություններ (նշել) ▪ Կրոնական խմբեր (նշել) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Աղքատ տնտեսական և/կամ առողջական ցուցանիշներով հայտնի տարածքներում բնակվող անձիք ▪ Մեկուսացված/գերբնակացված տարածքներում բնակվող անձիք ▪ Ծառայություններին և հարմարություններին հասանելիություն չունեցող անձիք ▪ Երրորդ երկրի քաղաքացիներ

Տարբերակը կարող է ազդել տարբեր սոցիալական ասպեկտների վրա: Հետևյալ աղյուսակը կօգնի Ամփոփաթերթը լրացնողին դիտարկել դրանք:

Եթե վերջինս հարցերից որևէ մեկին պատասխանում է ԱՅՈ, ապա պետք է բացատրի՝ ինչու և ինչպես է նա ակնկալում այդ սոցիալական ազդեցությունը:

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները՝ ներքևի աղյուսակի 2-րդ սյունյակի յուրաքանչյուր ենթահարցին տալով 1 կամ 0 միավոր: Վերջում հաշվարկեք 2-րդ սյան միավորների գումարը յուրաքանչյուր տարբերակի համար:

Եթե դուք տալիս եք 1 միավոր հարցերից որևէ մեկին, խնդրում ենք բացատրեք ինչու և ինչպես է այն արտահայտվելու ըստ ձեր սպասումների:

Ծանոթություն. Բոլոր հարցերը կշռված են հետագա համեմատությունների իրականացման համար: Այս բաժնի համար (Ազդեցությունը սոցիալական և հանրային անվտանգության վրա) տվեք **1 միավոր յուրաքանչյուր ԱՅՈ պատասխանի համար**, և **0 միավոր յուրաքանչյուր ՈՉ պատասխանի համար**:

Հաշվարկեք միավորների գումարը՝ նշելով վերջին տողում և բազմապատկելով 0.7:

Հ	Ոլորտ	Հարցեր	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
			Միավորներ	Միավորներ	Միավորներ
1	Գենդերային հավասարություն	1) Արդյո՞ք տարբերակը տարբեր կերպ է ազդում տղամարդկանց և կանանց վրա:	0	0	0
		2) Արդյո՞ք այն սահմանափակում է տղամարդկանց և կանանց հավասարությունը:	0	0	0
2	Հավասարություն սոցիալական ինտեգրում և	3) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում (ոչ հավասարաչափ) տնտեսական հետաքրքրություն ներկայացնող հանրային ծառայությունների (օրինակ տրանսպորտյին ցանցեր, փոստային ծառայություններ և սոցիալական ծառայություններ) հասանելիության վրա:	0	0	0
		4) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում սոցիալական պաշտպանվածության իրավունքից	0	0	0

		օգտվելու սխեմաների վրա:			
		5) Արդյո՞ք այն բացասաբար կազդի հիմնական ապրանքների և ծառայություններ հասանելիության կամ մատչելիության վրա (սնունդ, առողջապահություն, կրթություն, բնակարանային ապահովվածություն, էներգետիկա, ջուր, տրանսպորտ, բանկային ծառայություններ, թվային ծառայություններ):	1	0	0
		6) Արդյո՞ք տարբերակը հանրության որոշ խմբերի դարձնում է ավելի տեղեկացված որոշակի խնդրի վերաբերյալ, քան մյուսներին:	0	0	0
		7) Արդյո՞ք տարբերակը բացասաբար է ազդում աշխատանքի շուկա մուտքի կամ աշխատանքի շուկա մուտքի/ելքի վրա:	0	0	0
		8) Արդյո՞ք տարբերակը հանգեցնում է առանձնահատուկ խմբերի կամ անհատների նկատմամբ առանձնահատուկ վերևաբերմունքի (տես ստորև):	0	0	0
3	Աշխատանքի որակ	9) Արդյո՞ք տարբերակն բացասաբար է ազդում աշխատանքի որակի վրա (օրինակ՝ աշխատանքի պաշտպանվածություն, ապահովություն, արժանապատվություն):	0	0	0
		10) Արդյո՞ք տարբերակն բացասաբար է ազդում աշխատողների կամ աշխատանք փնտրողների համար մասնագիտական կամ շարունակական վերապատրաստումների հասանելիության վրա:	0	0	0

		11) Արդյո՞ք տարբերակը բացասաբար է ազդում աշխատողների ներկայիս իրավունքների և պարտականությունների վրա, մասնավորապես, աշխատանքից ազատումից պաշտպանության և նրանց նախաձեռնությունների շրջանակներում տեղեկատվության և խորհրդակցության գծով:	0	0	0
		12) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում աշխատավայրում առանձնահատուկ խմբերի կամ անհատների պաշտպանության վրա (տես ստորև):	0	0	0
		13) Արդյո՞ք այն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն բացասաբար է ազդում աշխատողների ներկայիս իրավունքների և պարտականությունների վրա:	0	0	0
		14) Արդյո՞ք տարբերակն առանձնահատուկ ազդեցություն ունի ՓՄՁ-ների վրա:	0	0	0
4	Կրթություն (հանրային, մասնավոր, մասնագիտական և շարունակական վերապատրաստումներ)	15) Արդյո՞ք տարբերակը կրթության որակի/ հասանելիության տեսանկյունից ունի բացասական ազդեցություն բոլորի և առանձնահատուկ խմբերի կամ անհատների համար:	0	0	0
		16) Արդյո՞ք տարբերակն բացասաբար է ազդում կրթության մեջ ներդրումների վրա (հմտություններում, սարքավորումներում, ենթակառուցվածներում, նոր տեխնոլոգիաներում):	0	0	0
		17) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում գրագիտության/թվագիտության մակարդակի վրա:	0	0	0
5	Մշակույթ	18) Արդյո՞ք տարբերակն ունի բացասական ազդեցություն մշակութային ժառանգության պահպանման վրա:	0	0	0

		19) Արդյո՞ք այն ունի բացասական ազդեցություն մշակութային բազմազանության վրա:	0	0	0
		20) Արդյո՞ք այն ունի բացասական ազդեցություն մշակութային իրադարձություններին քաղաքացիների մասնակցության կամ մշակութային ռեսուրսներին նրանց հասանելիության վրա:	0	0	0
6	Հանցագործություն, ահաբեկչություն, անվտանգություն	21) Արդյո՞ք տարբերակը խոչընդոտում է անվտանգությանը, հանցագործությանը կամ ահաբեկչությանը:	0	0	0
		22) Արդյո՞ք հավանական է, որ տարբերակը կավելացնի հանցավոր գործողությունների թիվը:	0	0	0
		23) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում օրենքի կիրարկման կարողության վրա:	0	0	0
		24) Արդյո՞ք այն բացասական ազդեցություն կունենա անվտանգության ապահովման վրա:	0	0	0
		25) Արդյո՞ք այն կունենա բացասական ազդեցություն ազատության և անվտանգության իրավունքների, արդար դատաքննության իրավունքի և պաշտպանվելու իրավունքի վրա:	0	0	0
		26) Արդյո՞ք այն բացասաբար է ազդում հանցագործության զոհերի և ականատեսների շահերի վրա:	0	0	0
Ընդհանուր գումար			0.7	0	0

Ե) Առողջապահական ազդեցություններ

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Առողջապահության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները:

Առողջապահական ազդեցությունը գնահատելու համար օգտակար է դիտարկել տարբերակների այն ազդեցությունը, որը կարող է ազդել առողջության որոշիչ գործոնների վրա, այսինքն՝ մարդու ընթացիկ առողջության լավացման կամ վատթարացման հավանականության վրա: (Պետք է հաշվի առնել, որ այնպիսի գործոնն, ինչպիսին է՝ ընտանիքում սրտի հիվանդությունների ժառանգականությունը, պետական քաղաքականության ազդեցության գնահատման առարկա չէ, ուստի այս և նման գործոններ չպետք է հաշվի առնվեն):

	Ազդեցության բնութագրիչ	Նկարագրություն
1	Բովանդակություն	Ինչպե՞ս տարբերակը կազդի առողջության վրա, և արդյո՞ք ազդեցությունը կլինի դրական, թե՞ բացասական:
2	Հավանականություն	Արդյո՞ք տարբերակի ազդեցության հավանականությունը միանշանակ է, հավանական, թե՞ մտածացին:
3	Մասշտաբ կարևորություն	և Բնակչության ո՞ր մասն է հավանական, որ կենթարկվի ազդեցության: Արդյո՞ք կլինեն երկրի սահմանը անցնող ազդեցություններ: Որքա՞ն խիստ կամ շահեկան կլինի ազդեցությունը:
4	Տևողություն	Արդյոք ազդեցությունը կդրսևորվի շաբաթներ, ամիսներ, տարիներ հետո (որոշ դեպքերում երկարաժամկետ օգուտների դիմաց առողջությանը վնասող կարճաժամկետ ռիսկերը կարող են թույլատրելի լինել):
5	Ազդեցությունների բաշխում	Արդյո՞ք տարբերակը մարդկանց տարբեր խմբերի վրա տարբեր կերպ կազդի: Ի՞նչ առումով:

Առողջապահական ազդեցությունը սովորաբար տարբեր կերպ են ներգործում բնակչության տարբեր ենթախմբերի վրա: Եթե Հարցաթերիկը լրացնողն աշխատում է ռիսկերի կառավարման միջամտության վրա, ապա նրա նպատակը, իրոք, հատուկ խմբերի վրա ազդեցությունը գնահատելն է: Ուստի, անհրաժեշտ է, որպեսզի վերջինս նշի, թե արդյոք տվյալ տարբերակի պարագայում խոցելի կամ անապահով խմբերը ենթարկվում են որևէ ազդեցության: Պետք է ի նկատի ունենալ այն հանգամանքը, որ առավել անապահով և/կամ խոցելի են այն խմբերը, որոնք կունենան մի քանի բնութագրիչներ, օրինակ, աղքատության մեջ ապրող երեխաները: Այդ իսկ պատճառով ստորև ներկայացված ցուցակն ընդամենն ուղեցույց է և ավելի ճիշտ կլինի կենտրոնանալ այն խմբերի վրա, որոնք ունեն մի քանի խոցելիության բնութագրիչներ:

Բնակչության ենթախումբ				
Տարիքային	Ըստ	Եկամտի	Խմբեր, որոնք ենթարկվում են խտրականության կամ	Աշխարհագրական խմբեր

խմբեր	բաշխվածության խմբեր	գտնվում են այլ սոցիալական անբարենպաստ պայմաններում		
<ul style="list-style-type: none"> Երեխաներ և երիտասարդներ Տարեցներ Հատուկ տարիքային խմբեր 	<ul style="list-style-type: none"> Ցածր եկամուտ ունեցող անձիք Տնտեսապես ակտիվ անձիք Գործազուրկներ Անաշխատունակներ 	<ul style="list-style-type: none"> Ֆիզիկական կամ մտավոր սահմանափակումներով/բարդություններով անձիք Փախստականներ Ապաստարան հայցող անձիք Ճանապարհորդողներ 	<ul style="list-style-type: none"> Միակողմանի ծնողազուրկ ընտանիքներ Սեռական փոքրամասնություններ Էթնիկ փոքրամասնություններ (նշել) Կրոնական խմբեր (նշել) 	<ul style="list-style-type: none"> Աղքատ տնտեսական և/կամ առողջական ցուցանիշներով հայտնի տարածքներում բնակվող անձիք Մեկուսացված/գերբնակեցված տարածքներում բնակվող անձիք Ծառայություններին և հարմարություններին հասանելիություն չունեցող անձիք Երրորդ երկրի քաղաքացիներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակում թվարկված են մի շարք առավել տարածված առողջապահական գործոններ: Եթե առկա են այս գործոններից որևէ մեկը կամի մի քանիսը, ապա անհրաժեշտ է հնարավորինս պարզ բացատրել դրանց հետ կապված սպասվող ազդեցությունը՝ հիմնվելով վերը նշված հինգ բնութագրիչների վրա:

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Բնապահպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները՝ ներքևի աղյուսակի 3-րդ սյունյակի յուրաքանչյուր ենթահարցին տալով 1 կամ 0 միավոր: Վերջում հաշվարկեք 3-րդ սյան միավորների գումարը յուրաքանչյուր տարբերակի համար:

Եթե դուք տալիս եք 1 միավոր հարցերից որևէ մեկին, խնդրում ենք բացատրեք ինչու և ինչպես է այն արտահայտվելու ըստ ձեր սպասումների:

Ծանոթություն. Բոլոր հարցերը կշռված են հետագա համեմատությունների իրականացման համար: Այս բաժնի համար (Ազդեցությունը առողջապահության վրա) տվեք **1 միավոր յուրաքանչյուր ԱՅՈ պատասխանի համար, և 0 միավոր յուրաքանչյուր ՈՉ պատասխանի համար:**

Հաշվարկեք միավորների գումարը՝ նշելով վերջին փոդում և բազմապատկելով 0.65 ով:

Հ	Արդյո՞ք տարբերակն ազդում է առողջապահական հետևյալ գործոնի վրա	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3

		Միավորներ	Միավորներ	Միավորներ	
1	Կենսաոճ	1) Սննդակարգ	0	0	0
		2) Ֆիզիկական ակտիվություն	0	0	0
		3) Այլ ռիսկային գործունեություն	0	1	0
		4) Ալկոհոլի, ծխախոտի, բժշկի կողմից չնշանակված դեղերի օգտագործում	0	1	0
		5) Սեռական ակտիվություն	0	0	0
2	Սոցիալական և համայնքային ազդեցություններն առողջության վրա	6) Սթրես	0	0	0
		7) Ռասիզմ	0	0	0
		8) Սոցիալական աջակցություն և սոցիալական ցանցեր	0	0	0
		9) Սոցիալական մեկուսացում	0	0	0
3	Առողջության վրա ազդող կյանքի/շրջակա միջավայրի պայմաններ	10) Բնակարանային ապահովվածություն	0	0	0
		11) Բնակարանային ներքին տարածք/լուսավորություն / սանիտարահիգիենիկ պայմաններ	0	0	0
		12) Աղմուկ	0	0	0
		13) Օդի և ջրի որակ	0	0	0
		14) Խաղահրապարակների որակ և անվտանգություն	0	0	0
		15) Կանաչ տարածություն	0	0	0
		16) Համայնքի անվտանգություն	0	0	0
		17) Հոտ/բուրմունք	0	0	0
		18) Աղբահանություն	0	0	0
		19) Ճանապարհային վթարներ	0	0	0
		20) Վնասվածքներ	0	0	0
4	Առողջության վրա ազդող տնտեսական պայմաններ	21) Տնտեսական անգործություն	0	0	0
		22) Զբաղվածության տեսակ	0	0	0
		23) Աշխատավայրի պայմաններ	0	0	0

5	Ծառայությունների հասանելիություն և որակ	24) Բժշկական ծառայություններ	1	0	0
		25) Սոցիալական աջակցության այլ ծառայություններ	0	0	0
		26) Հանրային սարքավորումներ	0	0	0
		27) Տրանսպորտ՝ ներառյալ կայանատեղի	0	0	0
		28) Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ	0	0	0
Ընդհանուր գումար			0.65	1.3	0

2) Շրջական միջավայրի ազդեցություններ

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Բնապահպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները:

Շրջակա միջավայրի ազդեցությունը գնահատելու համար օգտակար է դիտարկել այն ազդեցությունը, որը տարբերակները կարող են ունենալ այն հիմնական գործոնների (որոշիչների) վրա, որոնք ազդում են շրջակա միջավայրի իրավիճակի վատթարացման կամ բարելավման հավանականության վրա:

	Ազդեցության բնութագրիչ	Նկարագրություն
1	Բովանդակություն	Ինչպե՞ս տարբերակը կազդի առողջության վրա, և արդյո՞ք ազդեցությունը կլինի դրական, թե՞ բացասական:
2	Հավանականություն	Արդյո՞ք տարբերակի ազդեցության հավանականությունը միանշանակ է, հավանական, թե՞ թվացյալ:
3	Մասշտաբ և կարևորություն	Բնակչության ո՞ր մասն է հավանական, որ կենթարկվի ազդեցության: Արդյո՞ք կլինեն երկրի սահմանը հատող ազդեցություններ: Որքա՞ն խիստ կամ շահեկան կլինի ազդեցությունը:
4	Տևողություն	Արդյոք ազդեցությունը կդրսևորվի շաբաթներ, ամիսներ, տարիներ հետո (որոշ դեպքերում երկարաժամկետ օգուտներ ակնկալելու նպատակով առողջությանը կարճաժամկետ ռիսկերը թույլատրելի են):
5	Ազդեցությունների բաշխում	Արդյո՞ք տարբերակը մարդկանց տարբեր խմբերի վրա տարբեր կերպ կազդի: Ի՞նչ առումով:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում թվարկված են մի շարք առավել տարածված շրջակա միջավայրի գործոններ: Եթե առկա են այս գործոններից որևէ մեկը կամ մի քանիսն, ապա անհրաժեշտ է հնարավորինս պարզ բացատրել դրանցից սպասվող ազդեցությունը՝ հիմնվելով վերը նշված հինգ բնութագրիչների վրա:

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Բնապահպանության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները՝ ներքևի աղյուսակի 3-րդ սյունյակի յուրաքանչյուր ենթահարցին տալով 1 կամ 0 միավոր: Վերջում հաշվարկեք 3-րդ սյան միավորների գումարը յուրաքանչյուր տարբերակի համար:

Եթե դուք տալիս եք 1 միավոր հարցերից որևէ մեկին, խնդրում ենք բացատրեք ինչու և ինչպես է այն արտահայտվելու ըստ ձեր սպասումների:

Ծանոթություն. Բոլոր հարցերը կշռված են հետագա համեմատությունների իրականացման համար: Այս բաժնի համար (Ազդեցությունը բնապահպանության վրա) տվեք **1 միավոր յուրաքանչյուր ԱՅՈ պատասխանի համար**, և **0 միավոր յուրաքանչյուր ՈՉ պատասխանի համար**:

Հաշվարկեք միավորների գումարը՝ նշելով վերջին տողում և բազմապատկելով 0.36-ով:

Հ	Արդյո՞ք տարբերակն բցասաբար ազդում է շրջական միջավայրի հետևյալ գործոնների վրա:		Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (Ելակետային սցենար)	Տարբերակ 3
			Միավորներ	Միավորներ	Միավորներ
1	Կլիմա	1) Ջերմոցային գազերի արտանետում (օրինակ ծխածնի երկօքսիդ, մեթան, ...)	0	0	0
		2) Օզոնը քայքայող գոյացությունների արտանետում (CFCs, HCFCs, ...)	0	0	0
2	Էներգետիկա	3) Էներգետիկ ինտենսիվություն/արդյունավետություն	0	0	0
		4) Վառելիքային հավասարակշռություն (հանածո վառելիքի և վերականգնողական էներգիայի միջև)	0	0	0
		5) Էներգիայից կախվածություն	0	0	0
		6) Էներգիայի գներ (սպառման խթաններ)	0	0	0
		7) Էներգիայի փոխարինման ծախսեր	0	0	0

3	Տրանսպորտ	8) Ուղևորափոխադրող տրանսպորտային միջոցների պահանջարկ	0	0	0
		9) Բեռնափոխադրող տրանսպորտային միջոցների պահանջարկ	1	0	0
		10) Մոդալ փոխանակում (օրինակ ճանապարհից երկաթուղու)	0	0	0
		11) Տրանսպորտային միջոցների արտանետումներ	0	0	0
		12) Սպառման համար էներգիայի / վառելիքի անհրաժեշտությունը	0	0	0
4	Օդի որակ	13) Օքսիդացնող և էվտրոֆիկ ֆոտոքլորոֆիտ կամ վնասակար օդի աղտոտիչների արտանետում	0	0	0
		14) Ճառագայթումներ	0	0	0
		15) Աղմուկ	0	0	0
5	Ջրի որակ և ջրային ռեսուրսներ	16) Քաղցրահամ/ստորերկրյա ջրի որակ	0	0	0
		17) Քաղցրահամ/ստորերկրյա ջրի քանակ	0	0	0
		18) Ափամերձ/ծովային տարածքներում ջրի որակ	0	0	0
		19) Խմելու ջրի ռեսուրսներ	0	0	0
6	Հողի որակ կամ ռեսուրսներ	20) Հողի թթվայնություն, աղիություն	0	0	0
		21) Էրոզիա	0	0	0
		22) Հասանելի մակերևույթ	0	0	0
		23) Հումքի հասանելիություն	0	0	0
7	Կենսաբազմազանություն, լանդշաֆտ	24) Տեսակների, սորտերի, ցեղերի քանակը որևէ տարածքում	0	0	0
		25) Պահպանվող կամ վտանգված տեսակներ/նրանց բնակավայրեր	0	0	0
		26) Միգրացիոն երթուղիներ / բուֆերային գոտիներ / էկոլոգիական միջանցքներ	0	0	0

		27) Պաշտպանված լանդշաֆտների զբոսաշրջային արժեքը	0	0	0
8	Հողօգտագործում	28) Հասանելիություն / հողային նոր տարածքների ստեղծում («կանաչ դաշտեր»)	0	0	0
		29) Հողօգտագործման փոփոխություն	0	0	0
9	Վերականգնվող ռեսուրսներ	30) Օգտագործումն ավելի արագ է քան վերականգնումը (օրինակ ձուկ)	0	0	0
10	Թափոններ (արտադրություն / բուծում / վերամշակում / հեռացում)	31) Կարծր	0	0	0
		32) Քաղաքային	0	0	0
		33) Գյուղատնտեսական	0	0	0
		34) Լեռնահանքային	0	0	0
		35) Արդյունաբերական	0	0	0
		36) Միջուկային	0	0	0
		37) Թունավոր	0	0	0
11	Կենդանիների խնամք	38) Կենդանիների առողջություն	0	0	0
		39) Կենդանիների բուծում	0	0	0
		40) Սննդի անվտանգություն	0	0	0
		41) Կերի անվտանգություն	0	0	0
12	Բնապահպանական ռիսկեր	42) Հրդեհ	0	0	0
		43) Ջրհեղեղներ	0	0	0
		44) Թթվային թույների արտանետում	0	0	0
		45) Սողանքներ	0	0	0
		46) Ձյունամրրիկ	0	0	0
13	Տնտեսական գործոններ	47) Էկո-բարենպաստ (eco-friendly) / էկո-անբարենպաստ (eco-unfriendly) արտադրանքների հարաբերական գինը	0	0	0
		48) Շրջակա միջավայրի կայուն զարգացմանը ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ հանրային իրազեկվածությունը	0	0	0

	49)Էկո-բարենպաստ (eco-friendly)/էկո-անբարենպաստ(eco-unfriendly) արտադրանքների նակատմամբ սպառողների նախասիրությունները (սպառման միտումները)	0	0	0
	50)Էկո-բարենպաստ (eco-friendly)/էկո-անբարենպաստ(eco-unfriendly) արտադրանքներ արտադրելու բիզնես խթանները	0	0	0
Ընդհանուր գումար		0.36	0	0

Է) Հակակոռուպցիոն

Այս հարցերին պետք է պատասխանեն Արդարադատության նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումները՝ ներքևի աղյուսակի 3-րդ սյունյակի յուրաքանչյուր ենթահարցին տալով 1 կամ 0 միավոր: Վերջում հաշվարկեք 3-րդ սյունյակի միավորների գումարը յուրաքանչյուր տարբերակի համար:

Եթե դուք տալիս եք 1 միավոր հարցերից որևէ մեկին, խնդրում ենք բացատրեք ինչու և ինչպես է այն արտահայտվելու ըստ ձեր սպասումների:

Ծանոթություն. Բոլոր հարցերը կշռված են հետագա համեմատությունների իրականացման համար: Այս բաժնի համար (Ազդեցությունը հակակոռուպցիայի վրա) տվեք **1 միավոր յուրաքանչյուր ԱՅՈ պատասխանի համար**, և **0 միավոր յուրաքանչյուր ՈՉ պատասխանի համար**:

Հաշվարկեք միավորների գումարը՝ նշելով վերջին տողում և բազմապատկելով 0.55-ով:

Հ	Կոռուպցիոն ռիսկ	Հնարավոր բացթողումները/առկա խնդիրները (օրինակներ)	Տարբերակ 1	Տարբերակ 2 (եվակետային սցենար)	Տարբերակ 3
			Միավորներ	Միավորներ	Միավորներ

1	Երկիմաստություն	Լեզու	1) Բառի ընտրություն	0	0	0
			2) Նախադասության կառուցվածք	0	0	0
		Իրավական համապատասխանություն/կապակցվածություն	3) Հակասող դրույթներ	1	1	0
			4) Սխալ/անհամապատասխան տերմինաբանություն	1	1	0
			5) Ոչ հստակ հղումներ	0	0	0
			6) Օրենսդրական կարգավորման բացեր	1	1	0
			7) Օրենքների միասնական կառուցվածք	0	0	0
2	Կանխարգելման բացեր/բացթողումներ	Իրավասություն	8) Չնախատեսված իրավասություն	0	0	0
			9) Չնախատեսված կիրառության ոլորտ	0	0	0
			10) Փաստերի նույնականացման կամ պարզաբանման կամ ճանաչման գործընթացի հետաձգում	0	0	0
			11) Կարգավորումների/լուծումների կայացման գործընթացի հետաձգում	0	0	0
			12) Հետագա կարգավորման իրավասություն	0	0	0
			13) Մասամբ՝ մասնակիորեն համընկնող իրավասություն	0	0	0

			14) Տարանջատված իրավասություն	0	0	0
			15) Շահերի բախում	0	0	0
		Հայեցողություն	16) Ոչ հստակ սահմանված	1	1	0
			17) Արտոնությունների տրամադրման հնարավորություն	0	0	0
			18) Ոչ պատշաճ վերահսկվող (հաշվետու)	0	1	0
		Ընթացակարգեր	19) Չսահմանված քայլեր	0	0	0
			20) Չսահմանված ժամկետներ և վերջնաժամկետներ	1	0	0
			21) Չսահմանված վճարներ	1	0	0
			22) Կանխատեսելի	0	0	0
			23) Ստուգումների կրկնություն	1	0	0
			24) Բազմապատուհան ընթացակարգեր	1	0	0
			Ռեսուրսներ	25) Ոչ հստակորեն տեղաբաշխված	0	0
		26) Անբավարար		0	0	0
		Վերահսկողություն	27) Թափանցիկության բացակայություն	0	0	0
			28) Առաջադրանքների տարանջատում	0	0	0
			29) Ռոտացիա	0	0	0
			30) Հանրության հսկողության քիչ	0	0	0

		հնարավորություն			
	Պատժամիջոցներ	31) Ոչ հստակ սահմանում	0	0	0
		32) Անհավասարաչափ (1)	0	0	0
		33) Ոչ համոզիչ և հիմնավորված	1	0	0
Ընդհանուր գումար			4.95	2.75	0

(1) Ծանոթություն: Կոռուպցիոն հանցանքների համար պատժամիջոցների համաչափությունը պետք է գնահատվի՝ ըստ պատժամիջոցների արդյունավետության աստիճանի և կանխարգելիչ ուժի, օրինակ՝ դիտարկելով այդ հանցանքներից առաջացած հետևանքների բնույթը և ծանրությունը՝ համարժեք (ֆինանսական) հանցանքների պատժամիջոցների համատեքստում: